

העתק מתוך הספר "ארחות יושר" (עמודים עז-עח ערך צניעות)
ממרן הגאון רבי חיים קנייבסקי שליטי"א

אמרו (פסיקתא רבתי פמ"ה) **אין לך חבה לפני המקום מן הצניעות**, והסמ"ק מנה צניעות מצות עשה (מובא במ"ב סי' ג' בבאיה"ט, ובפרט בנשים שהזהירו מאד חז"ל על זה ואמרו (בראשית רבה פי"ח ב') ויבן ה' את הצלע, התבונן מאין לבראתה ממקום שהוא צנוע באדם ועל כל אבר ואבר שהיה בורא בה היה אומר לה תהא אשה צנועה, ואמרו (במדבר רבה פי"א ג') יפה הוא הצניעות. שנא' והצנע לכת עם אלקיך וכן דוד אמר כל כבודה בת מלך פנימה וכל אשה שהיא מצנעת עצמה אפי' היא ישראלית ראוי' היא שתנשא לכהן ותעמיד כהנים גדולים, ואמרו (שם פי"ח ט') אשתך כגפן פוריה בירכתי ביתך בזמן שהיא נוהגת בעצמה דת יהודית שהיא צנועה זוכה שיוצאין ממנה בנים בעלי מקרא בעלי משנה בעלי מעשים טובים. ואמרו (תנחומא וישב סי' ו') הקב"ה ברא את האשה מן הצלע כדי שתהיה צנועה יושבת בבית ואמרו (זוה"ק בראשית דף קט"ו) כל זמן דאתתא [שהאשה] בירכתי ביתה ולא נפקא לבר [ולא יוצאת לחוץ] הרי היא צנועה ואתחזי לאולדה בנין דכשרין [וראויה להוליד בנים כשרים] ומצינו כל הנשים צדקניות השתבחו בצניעות וגבי שרה אמרו (בי"מ פי"ז א') להודיע ששרה אמנו צנועה היתה, וגבי רחל אמרו (מגילה י"ג) בשכר צניעות שהיתה בה ברחל - זכתה ויצא ממנה שאול (בי"ב קכ"ג א') והחזיר לה הקב"ה את הבכורה, וגבי תמר אמרו (מגילה י' ב') כל כלה שהיא צנועה בבית חמיה, זוכה ויוצאין ממנה מלכים ונביאים, וגבי רות אמרו (שבת קכ"ג ב') דבר צניעות ראה בה [רמז לה שממנה ייצא משיח, ע"ש בגמ'] וגבי קמחית אמרו (יומא מ"ז) מימי לא ראו קורות ביתי שערות ראשי ולכן זכתה שיצאו ממנה שבעה בנים וכולן שמשו בכהונה גדולה. ואמרו (שבת נ"ג ב') כמה צנועה אשה זו, שלא הכיר בה בעלה וכל שכן כשיוצאין בחוץ בין אנשים שצריכין מאד ליזהר בזה ואמרו (תנחומא וישלח סי' ה') לא ניתנו תכשיטין לאשה אלא שתהא מתקשטת בהן בתוך ביתה, ובירושלמי (תענית פי"א ה"ד) גבי חסידא דכפר אימי איתא כד הווי בטורא [כשהיה בהר, במלאכתו] איתתא לבשה מאננין צאין (מלוכלכין) [אשתו לבשה מלבושים מלוכלכין] שלא יתן בה איש עיניו, וכד עליל מן טורא [כשנכנס לביתו בחזרתו ממלאכתו בהר] היא לבשה מאננין נקיים [לבשה בגדים נקיים] שלא יתן דעתו באשה אחרת. וכל כך הקפידו על זה עד שרבי יוסי דמן יוקרת אמר לבתו שובי לעפרך ואל יכשלו בך בני אדם (תענית כ"ד א') והרמב"ם כתב (בפס"ו מאישות הי"ח) צו חכמים על האשה שתהא צנועה בתוך ביתה ותתרחק מן הכיעור ומן הדומה לכיעור, ובעוונותינו הרבים היום הדור פרוץ ומתקשטים ביותר וכו' והרבה יש לדבר על זה בעוונותינו הרבים ואשרי מי שנזהרת בזה ולא תסתכל על חברותיה, ומה שתלבש יותר בגדי צניעות תזכה ביותר לבנים צדיקים ותלמידי חכמים ובעלה זוכה לכל טוב כמו שכתב בזוה"ק מובא במ"ב סי' ע"ה ותקים בית לתפארת.

העתק כמה קטעים מתוך הספר "אורחות הבית"
 "עובדות, הנהגות, מאמרים ושיחות מרבן ומאורן של ישראל
 הגאון האמיתי מרן רבי אלעזר מנחם מן שך זצוק"ל"
 אשר נלקטו על ידי נכדו הגר"א ברגמן שליט"א (עמודים קנ-קנג) תחת הכותרת

"אסונות הדור – בגלל חוסר צניעות"

הקפדה יתירה הקפיד רבינו בעניני צניעות, הן צניעותן של בנות ישראל - והן צניעותם של העוסקים עמן, וכפי שניתן ללמוד מדברי הדרכה ומעשים רבים אשר נשתמרו בידינו בנושאים אלו.

אם נרצה לעמוד על השקפתו הטהורה של רבינו בענין הצניעות - דומה שטוב נעשה אם נפתח בדברי חיזוק נפלאים שאמר בכנס חיזוק בענין הצניעות, שיחה נדירה אשר נשתמרה בידינו, והיא מובאת כאן לראשונה. וכך אמר רבינו:

ראיתי במכתבי החפץ חיים מכתב אודות הקבלות שקיבל על עצמו בהיותו בגיל תשעים שנה, ובהן קבלות בעניין שמירת הלשון ובעניין הסתכלות. והרי זה נורא נוראות! יהודי בגיל תשעים – עדיין מתחזק ומקבל על עצמו קבלות בעניני צניעות והסתכלות! ומכאן יש לנו בודאי ללמוד לעצמנו, עד כמה הסכנה גדולה ועד כמה עלינו להישמר ולהיזהר לעצמנו!!

אינני יודע האם אופן הלבוש הנהוג היום, והצורה בה מופיעות בנות ישראל ברחוב – אסורה מדאורייתא או מדרבנן... האיסור עצמו – חמור בלי ספק, אך שבעתיים חמורה ההשפעה ההרסנית אשר עלולה להיות להופעה זו!! בת

ההולכת ברחוב בלבוש שאינו צנוע – הרי היא חוטאת ומחטיאה את הרבים!! והדרך היחידה להתמודד עם מכשול הצניעות - הינה על ידי מלחמה תמידית עם היצר הרע, וכמו שאמרו חז"ל "לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע", והיינו שצריך האדם להיות כל ימיו - לעולם - במלחמה תמידית!! לא רק להעדיף את היצר הטוב, שתהיה לו נטיה לטוב - אלא להלחם תמיד!!

ויש לדעת עוד, כי חוסר צניעות בפרהסיא וברשות הרבים – גורר בעקבותיו חילול ה' נורא ואיום מלבד עצם חומר עניין חוסר הצניעות כשלעצמו. נוצר היום מצב רח"ל, שאצל הערבים – להבדיל – מתנהגים יותר בצניעות מאשר אצל אחינו בני ישראל, והרי זה חילול ה' נורא שהעם הנבחר ירוד ומחולל כבודו בין הגויים!!

אנחנו נמצאים כיום בתקופה בה יש בכל יום כל-כך הרבה אסונות רחמנא ליצלן, כמו שלא היה מעולם באף תקופה. איננו יודעים את דרכי ה' יתברך, איננו יכולים להורות באצבע ולומר כי אסון זה – פקד את עמנו בגלל חטא זה או אחר, אולם בודאי עלינו לחשוש פן נפרעים מאיתנו מן השמים על פריצת גדרי הצניעות אשר התפתחה בימינו!

ועלינו לדעת כי הקלקול נוגע לכל אחד ואחד מאיתנו, שכן את המכה והעונש – מקבל כל אחד ואחד מן הכלל!! כאשר עושה האדם מצוה אחת – יכול הוא

להכריע את עצמו ואת העולם כולו לכף זכות, ומאידך על ידי עבירה אחת – יכול הוא להכריע את כל העולם לכף חובה, והרי זה כמו במלחמה – שגורלו של הכלל כולו תלוי בכל אחד מן הפרטים!!
ובודאי יכול וצריך כל אחד להתחזק בכל ענין בו נדרש חיזוק, ובפרט בנושא למענו התכנסנו כאן – נושא הצניעות...

אתה מסכן את העולם הבא שלך

ואכן, רבינו הקפיד עד מאד על ההקפדה והשמירה על גדרי הצניעות, כאשר הוא סובר כי כל עתידו הרוחני של האדם וה'עולם הבא' שלו - עלול להפגע כתוצאה מחסרון הקפדה בנושא נכבד זה, מנהל סמינר לבעלות תשובה מספר בענין זה את הסיפור הבא:

ביום מן הימים הגיעה אלי הצעה לנהל את הסמינר האמור, באותה תקופה - כיהנתי כראש ישיבה בתל אביב, אולם מששמעתי על ההצעה החדשה והתברר לי כי אוכל להשפיע ולהועיל רבות לבנות הסמינר במסגרת עבודתי - החלטתי לעזוב את הישיבה בתל-אביב ולעבור לנהל את הסמינר, ואכן, הודעתי להנהלת הישיבה על החלטתי - ועל פי התכנית הייתי אמור להתחיל את עבודתי בסמינר מיד לאחר חג הפסח.

והנה, במוצאי שביעי של פסח - מצלצל הטלפון בביתי, ומעברו השני של הקו אני שומע את קולו של רבינו המבקש ממני להכנס אליו מיד כשאוכל... כמובן מיהרתי להתייצב בביתו, ורבינו פתח ואמר לי: "שמע נא, חוששני - שנתנו לך עצה שאינה הוגנת... אתה עוד אברך צעיר, וכאן מציעים לך להסתובב כל היום עם תלמידות ומורות? הרי אתה עלול להפסיד על ידי כך את כל העולם הבא שלך!!". [עיי"ש ההמשך באריכות דברים נוראים].

דברים נוקבים וכואבים מאת מרן רשכבה"ג

הגה"ק רבי שמואל הלוי וואזנר שליט"א (מילה במילה מלשון רבינו שליט"א בקלטת)

בלתי אפשרי שאם מישראל תגדל דורות אם לא תעשה מה שמיוחס בטבע הקדושה של בת ישראל, והוא מטעמי הצניעות כי אמרו חז"ל שער באשה ערוה אבל איזה זיוף הוא זה שמכסים השערות בכיאה נכרית שעוד מגרה היצרים יותר מהשערות עצמן. איזה זיוף הוא זה! ומה נעשה במלבושים הנעשים כדי למשוך עין, והם ביודעים וגם בלא יודעים חוטאים ומחטיאים אחרים, מכניסים את הרחוב והסביבה ללאו החמור של לא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם, שמלבד שכתוב בפוסקים שמלבושים כאלו שנגבו מטומאת הגויים יש בהם לאו של לא תלכו בחוקות הגויים, ואם רוצים לדעת את המודל האחרון של האופנה של המודעס, לְכַנֶּה לרחוב רבי עקיבא... מה בצע אם הבעל לומד בכלל והבן לומד בישיבה אם הבסיס לתורה של קדושה לתורה טהורה, לתורה לדורות, לא נתקן בבית היהודי הזה..

מבוא

תקופה מיוחדת במינה שורה עלינו, מצב ממושך של תמיהות ותהיות לב, עוברות על כל אחד ואחד בפרט ועל הכלל כולו, המחלות האיומות, האסונות והחששות, הפכו לחלק מהנוף, מנוחת הנפש הייתה ממנו והלאה. לא יאומן כי יסופר כמה הפליגה ונתרחקה ספינת תקופתנו מהאתמול הלא רחוק, שמחת וטעם החיים שהייתה נחלת חלקנו נמוגה והלכה.

הכל משווע ומייחל להשגחה וגילוי הארת פנים מלמעלה, כולם חשים להיתפס בקרש הצלה, ביד תומכת, עמידה ובלתי שבירה, להרגיש בטוח ובלתי מעורער, זה לזה שואלים איך לרצות ולפייס את מידת הדין המתוחה באופק, היש איזה ערך להיאחז בו כדי להימלט ולמצוא מחסה במצב מתמשך זה, משהו בתוך הלב דופק ודוחק לפעול במשהו שיש בו ממש כדי לשרוד וכדי לעלות על דרך המלך.

גאון הדורות האחרונים ורבן של ישראל מרן החפץ חיים אמר בשעתו בכניסה הגדולה – כששאלו אותו בעניין הוספה בצניעות במחיצת הנשים שם, ענה בהחלטיות כי צריך להוסיף כל צניעות – כי נידון הצניעות הוא נידון השראת השכינה בישראל ועל כל הוספה בצניעות תבוא יותר השראת השכינה וכמו שאמר הכתוב (דברים כג טו) – : "כי ד' אלקיך מתהלך בקרב מחניך להצילך ולתת איביך לפניך והיה מחניך קדוש ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך" ללמדנו – אמר החפץ חיים – כי סוד השמירה, ההצלה וההצלחה היא הצניעות, כל המרבה בצניעות מרבה בישועות. – וכדלהלן.

החפץ חיים בליל "כל נדרי" של שנתו האחרונה השתפך מאד באמירת "כל נדרי", הוא היה חלש מאד אבל אעפ"כ הוא דפק על הבימה לאחר "כל נדרי" ובדמעות שלישי ממש החל לומר דברי התעוררות.

ואלו היו דבריו – : "מי שרוצה קרבת אלקים, מי שרוצה השראת השכינה בביתו, מי שרוצה כפרת עוונות, צריך דבר אחד – : צניעות בבית!".

כך זכורני שדיבר שעה שלימה בבכיות נוראות על דבר אחד ויחיד – "צניעות"! ושגם בבית צריך ללכת בצניעות, וקל וחומר בן בנו של קל וחומר בחוץ לעיני אחרים.

בתוך דבריו הזכיר את דברי רבי יהונתן אייבשיץ בעל "יערות דבש" (ח"א לט – מ) שתהיה האשה צנועה אף בביתה ובזה תינצל ממלאך המוות המלא עינים.

לאחר שהרגיש החפץ חיים כי דבריו עשו פרי בלב השומעים נחה דעתו והורה לחזן להתחיל בתפילת ערבית של יום הקדוש יום הכיפורים (עולמות של טוהר ח"א עמוד 139 מפי רבי מרדכי

הגר"א היה משנן – שכמו שבאנשים הדבר הגדול ביותר הוא לימוד התורה, כך בנשים המדרגה הכי גדולה ביותר היא צניעות, וזוה נמדד צדקותן. ובימיו כל הנשים נהגו בהתאם לדבריו הקדושים.

הרבנים החשובים הרב אברהם וולף והרב דוד קליינפלאץ זצ"ל חברו יחד ונכנסו לביתו של מרן ה"חזון איש" ובפיהם שאלה – :

"הלא כל ישראל כולו מחוייב בשמירת מצוות התורה, הן הגברים והן הנשים, והנה לגברים נתן הקב"ה את מצות לימוד התורה, שעליה אמרו חז"ל 'בראתי יצר הרע בראתי לו תורה תבלין' (קידושין ל:), אבל מה תעשינה הנשים והבנות שאין עליהן חיוב תלמוד תורה, במה הן תתגברנה על נסיונות היצר הרע" – ? שמע ה"חזון איש" והשיב – : "בבגדי צניעות! – כך מוסרים בשם הגר"א מוילנא זצוק"ל מה שהגברים משיגים בתורתם משיגות הנשים בלבושן הצנוע". (שם עמוד 25).

וז"ל הספר "פאר הדור" ממסכת חייו של ה"חזון איש" ח"ג עמוד י"ח – : "מרגלא בפומיה – : יראת שמים עוד מצויה בימינו, אולם יראי חטא הם מועטים ביותר". כן היה אומר "שגודל יראת שמים של אשה ניכר בכסוי שערה – כמדת דקדוקה בכסוי הראש כך יראתה". ובהערה 26 שם מביא : "רבנו הקדוש נתן את הסכמתו לשידוך עם משפחה מיהודי ליטא למרות שהאם לא כיסתה את ראשה, ולא הסכים לשידוך במקרה דומה עם משפחה מיהודי הונגריה, אע"פ שהאם הבטיחה לכסות את שערותיה בעתיד, והסביר כי אצל יהודי ליטא נפוצה קלקלה זו בקרב שומרי תורה ומצוות ואילו יהודי מהונגריה שפרץ אותו גדר צניעות סימן שמיקל ראש גם בשאר גופי תורה".

וכך רואים בתורה הקדושה שכשהמלאכים ביקשו לשבח את שרה אמנו כדי לחבבה על בעלה (ב"מ פ"ז. מובא ברש"י בראשית י"ח, ט, ע"ש) שיבחוה בצניעות "הנה באהל" (שם) ולא בדברים אחרים כגון שהיתה גדולה בנביאות כמאחז"ל (מובא ברש"י שם כא, יב) "שהיה אברהם טפל לשרה בנביאות" – או כמאחז"ל (מובא ברש"י שם יב, ה) שהיתה מגיירת הנשים.

גם רואים מכאן שחביבות האשה על בעלה היא על ידי צניעותה היתירה ולא ח"ו להיפך.

וכן בתמר זכתה למלכים ונביאים רק בזכות הצניעות שכיסתה פניה בבית חמיה (מגילה י: מובא ברש"י שם ל"ח, כ"ו) ולא בזכות ייחוסה שהיתה בתו של שם (רש"י שם לח, כד) או בזכות שהיתה בעלת מדות כזאת עד כדי מסירות נפש שאמרה "ישרפוני ואל אלבין פניו" (שם לח, כה). כמאמר חז"ל (ברכות מג:) "אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי נוח לו לאדם שיפיל עצמו לתוך כבשן האש ואל ילבין פני חברו ברבים מנלן מתמר שנאמר היא מוצאת וגו'". הרי שכשמשבחים בתורה הקדושה ובחז"ל את האשה, משבחים אותה בצניעותה, שעיקר שבח האשה הוא הצניעות, וכן מצינו ברות (שבת קיג:) ובקמחית (יומא מז:).

ועי' סוטה ב. על מאמר ריש לקיש "אין מזווגין לו לאדם אשה אלא לפי מעשיו" פרש"י "צנועה לצדיק ופרוצה לרשע", ולכאורה היה צריך רש"י לפרש "צדקנית לצדיק ורשעית לרשע", רואים מזה שצדקנית היא צנועה – צנועה היא צדקנית, ולא שום מעלה אחרת.

וז"ל בעל ה"פלא יועץ" בספרו "חסד לאלפים" על שו"ע או"ח סי' ג' ס"ד: "כמעט כל עונש האשה בעולם הבא וזכייתה בעולם הבא תלוי בצניעות! ולכן כל אשה המרבה להיזהר בדרכי הצניעות הרי זו משובחת".

באמת מפליא לראות בתקופה חמורה זו שהסתר הפנים בה כפול ומכופל כל כך, צועקים ואינם נענים והצרות פוקדות ובאות רחמנא ליצלן – בתוך הסתלקות השכינה שבאה כתוצאה מהפריצות האיומה בה נחלה דורינו ה' ירחם, בתוך חושך ואפלה זו בוקעים ומזהירים המון סיפורי וגילויי השגחה והארת פנים עליונה מיוחדת לנשים צדקניות שקמו ועשו מעשה להתחזק בצניעות, הבקיעו המה עבי ענן ערפל ההסתר פנים ונתפקדו לטובה בצרור ישועה ורחמים, מרדו המה במוסכמות אויליות וקיבלו על עצמן עול אמיתה של תורה, ובכן גם מערכות הטבע כרעו לעומתם ולכבוד התורה המעטרותם – רואים בחוש שבשמים רוצים מעשים, ולא רק דיבורים, תפילות ותחנונים.

גדולי הדורות לכל מחנות בית ישראל ולכל שבטיהם קבעו כולם פה אחד כי אשה הצריכה ישועה בכל עניין שהוא – המפתח הבלעדי הינו כפיית ההרגל והנוחיות בענין צניעות – מרן החתם סופר זי"ע אמר – : "זה שהגלות האחרון גרוע משאר גלויות בצרות גדולות ואין לך יום שאין קללתו מרובה מחבירו, מפני שבשאר הגלויות לא היה פריצות אצל הנשים, לא כן עתה בעוה"ר ששכיח הפריצות אצל הנשים אשר הוא גרוע מכל העבירות שבתורה" (מנכדו ה"חתן סופר" ששמע מפי קדשו של מרן החתם סופר, הו"ד בטהרת יו"ט ח"ט). וז"ל דרשות חת"ס (עמ' רנ"ח ועמ' ד"ש) "איתא בזוהר (ס"פ וישב) ששינוי מלבושים הוא התחלת פירצת הערוה – והנני חוזר ומזהיר, מי לה' אלי, יראה ויזהיר נשי ביתו ובנותיו לבלתי תהלכנה נטויות גרון – הן מכשילות את רואיהן בעוה"ר, וחטא הרבים ישאו, ועל צוואריהן ישתרגו".

וז"ל קדשו של היערות דבש (ח"א דרוש י"ב) "הנני מתרה בכס הסירו הדבר הרע הזה כי אשה אשר צווארה ערום לבסוף לטבח תובל על ידי מלאך המות במיתה קשה וחמורה ולא תנקה מדינה של גיהנם ועונשה קשה מאד כי היא חוטאת ומחטיאה אחרים לא כן דרך בנות ישראל הכשרות לבל יראה בשרן לחוץ", ועוד שם (ח"ב דרוש ט') וז"ל "אמנם בעוה"ר נפרץ הענין – אף גם בשוק נראה צווארם וכדומה בגילוי בשר – ומגרות לפרחי ובחורי ישראל לעבירה והרהור עבירה – אוי לנו על שברנו – הלא המות הוא יצר הרע שהוא המות המוחלט עלה בנו – ולכן נא ונא – עשו גדרים, קדושים תהיו וכו', לכן התקדשו והטהרו ושמרו נפשכם עכ"ל.

וז"ל שולחן העזר (ח"ב סי' ט' סוף ס"ק י"ג) "ועיין במכתב הקדוש מהגה"ק מהר"ם מרימינוב זצוק"ל – וכן מובא בכמה דוכתא בספרי קודש כי מקובל מפי צדיקים וקדושים כי כל הגזירות והתגברות הגלות וצרות שונות וחלאים ופגעים רבים באים מזה וכל מאדע חדשה מביא מחלה חדשה בעולם רח"ל, ועיין בסידור יעב"ץ (אחר דיני תשעה באב) ... והיא היא אשר גרמה גירוש וגלות ספרד ושפאניא".

הבית אהרן אמר "גודל התפשטות המחלה הידועה (סרט) בעולם היא כגודל התפשטות פירצת הפיאה נכרית בעולם" (מפי הרה"ח ר' חיים אשר לדרמן זצ"ל).

בימי הגאון הצדיק רבה של ירושלים רבי שמואל סלאנט זצוק"ל פרצה מגפה בקרב נשות הקהילה, נשים צעירות רבות נפטרו בעת לדתן בזו אחר זו, מגיפה משונה זו הטילה מורא ופחד על אנשי היישוב הישן בירושלים, כולם נזעקו לביתו של המרא דאתרא רבי שמואל סלאנט בדמעות ושחו לפניו את קורות היום האחרון ואת מספר הנשים המוטלות בין החיים למות, הם הציעו לאסוף בדחיפות כנס תפילה לאמירת כל ספר תהלים לבטל את רוע הגזירה, הרב הישיש הקשיב לדבריהם בכובד ראש והרהר דקות מספר, לבסוף דחה את דבריהם – : "זה לא יועיל" הכריז, "עיקר התשובה היא שינוי המעשה!! תחילה עלינו לברר בשל מה באה עלינו הרעה הזאת, ורק כאשר נבער את הרעה מקרבנו ונשפר מעשינו יש תועלת בתפילות לכפר ולמרק מה שקלקלנו בעבר, בלא זה הרינו כטובלים ושרץ בידינו, הרב כינס את בית דינו והוחלט לערוך "שאלת חלום" כדי לברר בשל מה באה עליהם הרעה הזאת.

וכך עשה, התאספו אנשי ירושלים ויקיריה, הרב, חברי בית הדין, מקובלים קדושים ואנשי מעשה וכינסו שלשה ימי צום ותפילות שבסופם נערך כנס מיוחד ל"שאלת חלום".

בחסידי השי"ת נענו הרבים בתפילתם, והתשובה לא איחרה לבא – : "נסתלקה שכינה מישראל בגלל השלייףי' [החגורה של הנשים]".

באותם ימים החל מאן דהוא למכור לנשות הקהילה חגורה שהידקה את בגדיהן וגרמה להבליט את צורתן ולמשוך עין להתבונן, מיד יצאה הוראה מבית דינו של רבי שמואל סלאנט להסיר את החגורות.

ואכן בנות ישראל הכשרות אשר לא ידעו עד כמה דבר זה מהווה מכשול להרהור וקטרוג הסירו מעליהן את ה"שלייףי" הזה, המגיפה נעצרה באחת ויהי הדבר לפלא גדול (עושי"ט שם ח"א עמוד 177).

בספר "מרא דארעא דישראל" ממסכת חייו של הגאון מרן רבי יוסף חיים זוננפלד זצוק"ל – : מובא (בעמוד רעט) בתוך דברי מכתב קדשו – : **"המצוה הכי גדולה היא להסביר לבנות ישראל לילך בצניעות...** חז"ל אמרו בזכות נשים צדקניות נגאלו ממצרים ובזכותן ניגאל, **לכן היצר הרע שם כל כחו ומאמציו בענין הצניעות...** וכל הצרות זהו הגורם לזה".

המשגיח הגה"צ רבי דן סגל שליט"א דרש ברבים בכנס התעוררות לאחר כמה אסונות רח"ל, וכה זעק בבכיות נוראות – : "ואנחנו לא נדע - ! לא נביאים אנחנו לידע בשל מי הרעה הזאת, אבל דברי התורה עצמה יש לנו, והיא אשר גילתה "ושב מאחריך" בעוון ערות דבר – חוסר צניעות, שמעתי מהרב קלמנוביץ בחו"ל שהיה נוכח בכנסיה הגדולה בווינה והיו שם כל גדולי ישראל וגם החפץ חיים, והיה שם עזרת נשים ונתעוררה השאלה אם לעשות וילון גבוה יותר, ונגשו לשאול את החפץ חיים שישב שם, וכך ענה להם: "מהי הצרה הגדולה ביותר שיכולה להיות לכלל ישראל – ? – וענה החפץ חיים בעצמו: אם הקב"ה עוזב אותנו! – ומדוע? כי כל זמן שהקב"ה אתנו אז גם כי אלך בגיא צלמות לא אירא רע כי אתה עמדי", אבל אם הקב"ה הולך, אז 'הסתרת פניך הייתי נבהל', וכיוון שכתוב בתורה שבגלל 'ערות דבר' הקב"ה עוזב אותנו, ממילא כל הידור וכל חומרא שאפשר להוסיף ב'ולא יראה בך ערות דבר' מצוה לעשותה, הכל כדאי.

לימדנו החפץ חיים שהשגחת ה' עלינו היא דרגות דרגות, עוד הידור – ה' יותר אתנו, פחות הידור – הוא מתרחק יותר, בבחינת 'כל מקום שאתה מוצא גדר ערוה – אתה מוצא קדושה', כמה דרוש היום לכל אחד קירבת אלקים, יותר רחמים, א"כ ודאי יש להחמיר, ובפרט רואים היום שצניעות זה הנסיון של הדור, אני לא מדבר מסבא אלא בידיעה, באים אלי רבים ואומרים שהנסיונות שלהם מנשים חרדיות הוא יותר מאחרות, אוי, זה נורא, אשת איש, רח"ל, ברור לי שאם הן היו יודעות מה הן גורמות – איזה מחשבה ח"ו, איזה הרהור חולף שם בגללן, הן היו מתביישות מעצמן ומצטנעות צניעות אחר צניעות כדברי חובת הלבבות 'שיש לגדור עצמינו במאה שערים של היתר כדי שלא להיכשל ח"ו בספק ספיקא אחד של איסור'.

המצב מה שהולך היום זה נורא נוראות, איזה כיסויי ראש עושים? איזה לבוש רעשני? והנה יש צרות והולכים סחור סחור לחפש את הבעיה מה לתקן, אבל שוכחים לגשת למהות האדם, לעיקר הנקודה – צניעות! אני מוכרח להגיד, שמעתי מהראש ישיבה רבי שלמה זלמן שיהיה בריא [צצוק"ל], לפני שלושים שנה כשדיברנו על פיאה, הוא אמר לי אז כך: לפני חמישים שנה – כך הוא אמר לי אז – אם היתה אחת באה לירושלים עם פיאה, היו סוקלים אותה באבנים!, ואז – הוא אמר – פיאה, כך הוא אמר: "אפילו עיוור היה רואה שזה פיאה!, כמו קש זה היה!, היום – הוא אומר – נכנסים אצלי ואני לא יודע אם זה כך [פיאה] או כך [שערות], אצלי זה מאוס מאוד! נורא ואיוס!, אין אל מי לדבר!. ובפרט היום, מי נשאר להקב"ה? רוב חלקי האומה רחוקים, נשארו כמה בני יחידים, ואז כשהאבא רואה שכל בניו בגדו בו ונשאר רק אחד בו הוא מנסה להתנחם, ואם גם הוא לא כמו שצריך, כמה כאב וצער יש לאבא בורא עולם?! בואו נחשוב רגע, מי היום המעמיד של כבוד ה' בבריאה, מי מכריז עליו? רק מעט חרדיים, ואם גם פה מזלזלים בצניעות, מי נשאר???

הגר"א אומר באגרת לאמו: "ידעתי כי צנועה את ואין את צריכה למוסר שלי", וקשה, אם היא צנועה האם היא כבר לא צריכה חיזוק בשמירת הלשון ושאר ענינים שמאריך בהם הגר"א באגרת? אלא למדנו שצניעות מוכיחה על שלימות, שאם יש צניעות זה סימן שיש הכל ואין את צריכה למוסר שלי", ע"כ מדברי הגה"צ ר' דן שליט"א

קבוצת אברכים יראים באה לפני הגאון האדיר רבן של ישראל מרן ר' שלמה זלמן אויערבאך זצוקללה"ה, ושאלה בפייהם – : ורצונם עז להתעלות בעבודת הבורא, להתקרב אל ה' ולהדר במצוותיו, ואין הם יודעים במה להתחיל להחמיר ולדקדק – ?

השיב להם הרב לאלתר – : "למה לכם חומרות וחששות, אין בהם כל צורך. העיקר הוא שתקבלו עליכם לקיים כראוי את עיקר ההלכה באופן ראוי לכתחילה ולא בדיעבד".

האברכים לא הרפו והתעקשו לבקש דרך לדקדק יותר בהלכה ולהתעלות בקרבת אלקים. שמע הרב, התרצה לבקשתם, וכך היו דבריו – : **"כל החומרות וההידורים לא ישוו להידור אחד קטן בצניעות**. בענייני קדושה וצניעות יש לכל הידור קטן משמעות לאין שיעור, המרוממת ומקדשת את האדם לבוראו, כמאמרם ז"ל – : כל מקום שאתה מוצא גדר ערוה, אתה מוצא קדושה. מי שנפשו צמאה לרוחניות עיקר ותחילה הן הצניעות והקדושה". (שם ח"ב עמוד 351).

העיד בנו של הגאון האדיר רבן של ישראל מרן ר' שלמה זלמן אויערבאך זצוקללה"ה, שהיה נוכח כאשר באה משלחת של נשים צדקניות, לאחר שהתרחשו כמה אסונות נוראים מנשות ישראל צעירות ואברכים צעירים שהלכו לעולמם – לא עלינו – התאספו קבוצה של נשים מכל החוגים ושאלו את מרן הגאון רבי שלמה זלמן זצוק"ל – : בשל מה באה עלינו הצרה הזאת? הרי הקב"ה תובע משהו מאתנו ואין אנו יודעות מה ? ענה להם מרן הגאון רבי שלמה זלמן זצוק"ל בזה הלשון : אלעס איז צוליב די שייטלען !! הכל קורה בגלל הפאות!

הגאון רבי שלום מרדכי הכהן שבדרון זצ"ל בכנס ענק בבני ברק בחודש חשוון תשל"ז לאחר שנקטפו שבע נפשות טהורות במשך חמשה שבועות זעק שמפורש בחז"ל שצניעות מצילה ממיתה ע"י בברכות סב. "צניעות שהיתה בך היא חסה עליך" וצעק על פירצת הפאות שזה נורא ואיום, מי יודע מה שסובלים מזה.

בכנס גדולי הדור שארגן הרב הגאון רבי שמחה וולדנברג זצ"ל באולם "טירת חן" בירושלים, על נושא חוסר הצניעות בנשות האברכים, מרן הרב שך היה ראשון המדברים, בחום לבו פתח דבריו בזעקה – : "הדבר בוער בקרבני, כל קיום התורה

והכוללים תלוי בזה, אם נשות האברכים לבושות כך, יש לסגור את כל הכוללים, אין שום קדושה ושום סייעתא דשמיא לתורה הזאת" (שם ח"ב עמוד 395).

כשנכנסו וסיפרו להגאון בעל "אבי עזרי" מהאסון בקטיפת ארבעה נפשות אברכים קדושים וטהורים בחזרתם מהלווית הצדיק הקדוש רבי ישראל אבוחצירא ה"בבא סאלי" זצ"ל והשאלה בפייהם – : "מה הקב"ה דורש מאתנו – ? מה עלינו לתקן – ? אין אנו יודעין מה – ?" – נענה – "התשובה לשאלתכם כתובה במפורש בדברי חז"ל במסכת שבת (דף לג.): בעוון גלוי עריות צרות רבות וגזרות קשות מתחדשות, וכו', והוסיף ואמר: בדורות עברו, היו הדברים הללו ידועים ופשוטים, כאשר באה צרה, מיד בדקו את הצניעות!! בדקו אם אין ערות דבר, שמסלקת השכינה". (שם ח"א עמוד 97).

וכן היה מורה כ"ק מרן הגאב"ד, פועל ישועות בקרב הארץ, רבי משה אריה פריינד זיע"א לכל שואליו כשבאו אליו להזכיר ולבקש ברכה להוושע ברפואה או בבנים, היה אומר: אין לי את הכח להבטיח ישועה, רק אם האשה תקבל עליה ללכת בכיסוי מטפחת צנועה מובטח לה ישועה. וכן היה דיינא רבא חכימא דיהודאי רבי בנימין ראבינוביטץ זצוק"ל משיב לשואליו תמיד בשם צדיקי הדורות הקודמים שאי אפשר להמשיך ישועות ולשדד הטבע רק ע"י שבירת הטבע, ההרגל והנורמה, ובפרט מידת הצניעות שאמרו חז"ל שעל ידה נשמר האדם מכל מיני פגעים, וכל מי ששוברת הטבע ומתעלה בצניעות, כן השי"ת משדד לה הטבע.

סיפורים רבים שמענו על נשים שנפקדו בזרע של קיימא בזכות קבלה שקיבלו עליהן בצניעות, רבים נושעו בכמה ישועות פרטיות וכלליות בזכות נשים צדקניות, בקונטרס זה אמרנו ללקט כמה סיפורים קטנים – מעט מזעיר – ששמענו וביררנו אמיתותם, התבוננו בסיפורים קטנים מזהירים ככוכבים במחשכי שמי דורנו, והצטרפו גם אתן לחלוצות הגאולה המחזירים את אבינו שבשמים לתוך המחנה ומצמיחים שוב זריחות אור פניו אל תוך חשכת לבותינו ולפעול ישועות בקרב הארץ.

בנות ישראל היקרות והצדקניות – ! מפתח ישועתן של ישראל בידכן,

בזכותכן נגאלו ממצרים (מס' סוטה יא:) ובזכותכן עתידין להגאל (ילקוט רות סוף אות תר"ו).

אשריכן שבזכותכן יחזיר וישרה הקב"ה שכינתו על ישראל.

להלן סיפורים קטנים על מעשים גדולים: -

1. אחד עשר שנים עברו על אשה מיום חתונתה ועדיין לא נפקדה בפרי בטן, כמה נחלי דמעות, תפילות ותחנונים כבר שפכו, כבר דרשו ברופאים ועשו כמה סגולות ועדיין מצפים לישועת ה', ביום אחד בהיר האשה עוברת ברחוב, ומול עיניה מתנוסס כרוז בענין כיסוי הראש המתאר איך נשתרבב הדבר שנשים חרדיות כיסו ראשן בפאה נכרית של פעם מפני הגזירות והגליות, ומסביר את האיסור שיש בכל פאות זמנינו שכידוע לכל, הן עושות את אותה פעולת הנוי שעושה השיער שהתורה אסרה לנשואה להתנאות בנוי שיער במקום שיש גברים מטעם פריצות (כתובות עב. ברש"י ד"ה אזהרה ברא"ש ובריטבי"א וכל הראשונים. וע"י הגר"י פערלא בספר המצוות לרס"ג עשה צ"ו עיין שם באריכות. לבוש אה"ע כ"א ב, בהקדמת החפץ חיים לספרו גדר עולם, וכמ"ש בתרומת הדשן סי' י' "דודאי איסור גילוי הראש באשה איננו אלא משום פריצות דגבריי". שכל איסור גילוי השער באשה הוא משום פריצות), נתעורר בה רוח טהרה, והבינה כי אכן הגיעה השעה להחזיר עטרה ליושנה בכיסוי ראש כהלכה ואמרה לקבל על עצמה להתעטר במטפחת צנועה במקום הפאה שחבשה לראשה זה 11 שנה, סיפרה הדבר לאחותה, ואמרה שאולי זה סגולה נכונה להיפקד בבנים, שמעה האחות והשתכנעה שזה צעד נכון, ואמרה: כדי שהדבר לא יהיה לך קשה, גם אני אלך בעקבותיך, גם אני אסיר את הפאה ואלך בכיסוי ראש. אחות קטנה ארוסה היה להם, לפני האירוסין ביקש החתן ממנה כיסוי ראש בלי פאה, ענתה המדוברת שאין היא יכולה להיות שונה מאחיותיה. - עתה כאשר האחיות כבר הולכות במטפחות, גם היא תעשה כן, שהרי היא אמרה שהיא לא יכולה להיות שונה מאחיותיה... לא עברה שנה, והאשה נפקדה בשלישיה, בריאים ושלימים, הדבר היה לפלא בעיני כל המשפחה, הם ראו בחוש כי יש מנהיג לבירה, המשלם לאיש כמעשהו מדה כנגד מדה, והסגולה הזאת בדוקה ומנוסה.

2. אשה אחת נכנסה אל האדמו"ר מראחמאסטריבקא זצוק"ל והזכירה את בנה שכבר הגיע לפרקו וכו' שימצא שידוך, נענה האדמו"ר שתקבל עליה התעלות בצניעות, היא הרהרה שכולה בצניעות יתירה ואין לה מה להוסיף רק "שאל", שאלה את הרבי אין לי מה להוסיף בצניעות, האם כוונתו ל"שאל", ענה האדמו"ר "כן". כמובן שתיכף קנתה ולבשה "שאל", בתוך שבועיים השתדך בנה בשידוך מצויין למזל טוב.

3. גברת . . . מארצות הברית שקיבלה על עצמה שלא לצאת חלילה בלא כיסוי ראש מלא כהלכה מחוץ לביתה. האשה יצאה רגע למרפסת ופתאום נסגרה בפניה דלת המרפסת שאי אפשר היה לפתחה מבחוץ, וכדי להיכנס לביתה צריכה היא לרדת למורד הרחוב, לעשות סיבוב ובעזרת לחצן מסוים תוכל להיכנס. ומשום שהייתה בביתה לא היה כיסוי לראשה (הואיל וקבלתה הייתה ללכת בכיסוי ראש מלא רק מחוץ לבית). פלאפון היה ברשותה והיא החליטה להתקשר למשרד של בעלה כדי שיבוא ויפתח לה את דלת הבית, בעלה ששמע את הדבר אמר לה: "השתגעתי! שימי יד על הראש ותצאי! בשביל כזה דבר אני אפסיד זמן של עבודה?" אך האשה בשלה ואמרה "אני נשאת כאן עד שתגיע!" בעלה ראה שאין מנוס, נסע במהירות לביתם, ובדיוק באותה שעה קלה שעזב הבעל את "בניני התאומים" ששם עבד, התפוצץ בנין אחד, שבו המטוס פגע, בדיוק בקומה שבה

הבעל עבד! כך שבטוח הוא לא היה צריך להיות בין החיים. אחרי המקרה הניסי האשה ובעלה התחזקו והיא קיבלה על עצמה ללכת בכיסוי ראש גם **בביתה**.

4. **בנים מזכים את אבותיהם – סיפור מרגש**

סיפור אמיתי שארע בליל שב"ק פי' נשא שנה שעברה (תשס"ד). "היה זה בליל שבת מספרת מ. "הקצתי בבעתה מחלום נורא ומבהיל שנגלה לעיני. אני רואה את דודי ר' ישעיהו ז"ל, יושב בפניה מוארת, פניו טובות והוא נראה שמח. ניגשתי אליו ושאלתי לשלומי, תוך כדי דיבור שאלתי 'איפה אבא שלי?' (שנפטר לפני כ-7 שנים ממחלה) הוא הצביע לעבר כוך אפל ושחור. נדהמתי. הסתכלתי וניסיתי לזהות את הפנים הרעות והמיוסרות שנגלו מולי. "אבא" צעקתי בבהלה "מה זה? למה אתה נראה כך? איפה אתה?" בעיניים עצובות הוא הביט בי ואמר "אני בגיהנום, אני רוצה לאכול" רעדתי כולי ואמרתי "למה אתה צריך אוכל? בעוה"ב הרי לא אוכלים?" "אוכל זה צניעות בתי! בעוה"ב, הצניעות שלכן זה האוכל שלנו". התעוררתי והתחלתי לבכות, עברה עלי שבת מבולבלת, ישבתי וקראתי תהילים ולא נרגעתי. במוצאי שבת מייד צלצל הטלפון, על הקו אני שומעת את קולה החנוק של אחותי בוכה ומספרת לי את החלום שחלמה, אותו חלום בדיוק נמרץ! קשה לתאר את סערת הרוחות שאחזה בנו. 6 שיחות טלפון באותו לילה גילו ש-6 אחיות חלמו אותו חלום באותו לילה. והי לפלא.

ביום ראשון ניגשנו אל הגה"צ ר' חיים קנייבסקי שליט"א והוא אמר: "משפט רשעים בגיהנום שנים עשר חודש, ב"ה אבא שלכן כבר הגיע לשלב האחרון בזיכוך של הנשמה ועכשיו הגיע לגיהנום! ואתן חייבות להתחזק בצניעות לעילוי נשמתו". מיד קיבלנו על עצמינו התחזקות כללית בתפילות ובעיקר בצניעות. זרקנו בגדים שאינם בדיוק עפ"י כל גדרי הצניעות, את הפיאות הפסקנו לחבוש ועברנו לכיסוי ראש אמיתי כפי דעת כל הפוסקים.

יהי רצון שזכויות אלו יעמדו בשמים לאבא היקר לנו כל כך.

טלפון לבירורים לאמיתות הסיפור: 0546873636

5. אשה מב"ב חלתה ל"ע בחיידק הטורף, היא הייתה לפני לידה והגיעה למצב קשה מאד שהפסיקה לשמוע וכל הגוף שלה רעד. אמרה האשה: "רבש"ע אני מבטיחה שאני יותר לא אחבוש פאה". ברגע זה ממש עצמה את עיניה וראתה את הבאבא-סאלי בחלום. לאחר כמה ימים היא ילדה תינוק בריא ושלם ומייד בלידה נעלם ממנה החיידק הטורף הרופאים אמרו שעוד לא היה להם במחלקה אדם שיצא מהחיידק מהסוג הזה חי. אשה זו מתפקדת ב"ה כבר כמה שנים כרגיל, עמו"ש (=ע מאה ועשרים שנה).

6. גברת ג. הלכה לקנות מטפחות עם הגב' א. ל. ושם פגשו שכנה שקנתה "מטפחות-בית" לכלה והיא אומרת לגב' ג. "יישר כחך! איזה יופי שאת הולכת עם מטפחת, אני מוכרחה לספר לך משהו", ואז היא מספרת לה על גב' ד. מב"ב שחלתה במחלה נדירה מאד, נותרו לה שעות ספורות, המצב החמיר והיות שבעלה כהן, אמרו לו לרדת למטה. אמה של החולה נוכחה במקום, היא לבשה אז כיסוי ראש מלא עם מעט פוני מקדימה, ומשום שראתה את המצב מייד הלכה למקום מסתור ואמרה: "רבש"ע, אני מקבלת עלי להוריד את ה"פוני", תן לבת שלי חיים" ובו ברגע הורידה את הפוני. כשהיא גמרה להגיד את המשפט היא עולה למחלקה ורואה

שם רופאים רצים מחדר לחדר, והיא שומעת שאומרים שהדופק עלה, לחץ דם מאוזן וכו'. תוך שבועיים התאושה האשה ויצאה מבית החולים בריאה ושלמה.

7. אשה מקנדה שלבשה חצי פאה על ראשה, נהיה לה גידול קשה בגופה, היא מספרת שהמצב היה קשה מאד. הציעו לה להתקשר בטלפון לצדיק גדול הר' בנימין רבינוביץ זצ"ל ואמר: "כתוב בספרים הקדושים שאם יהודי משנה את טבעו בעבודת ה', תהיה לו ישועה מעל לגדר הטבע, אשה שמשנה את הטבע שלה, ה' יעשה לה ישועות מעל הטבע. תורידי את החצי פאה אשר לראשך ותראי ישועות! לא אני מבטיח לך אלא התורה מבטיחה שתגיע לך ישועה". כשקיימה האשה את דבריו הגידול אכן נעלם! וא. ל. נתנה שם שיעור, ומי שרוצה פרטים יכולה להתקשר לטלפון בארה"ב 17186242311.

8. סיפר בעל ה"דברי אמונה" זצוק"ל על הרבי מסאטמר זיע"א, כשהגיע הרבי לסאטמר, התמסר לענייני הצניעות בעיר, הוא השפיע ושכנע על הפאות, וכו'. הוא אמר שנשים שיתנהגו בצניעות יש לו איתן "עניין" מיוחד! ה"דברי אמונה" אמר שהוא היה אז בשיעור, כשנכנסה אליו אשה בוכיה ואמרה שהיא הייתה ראשונה שקיבלה על עצמה להחליף מפאה למטפחת והנה בנה שוכב במצב מסוכן ביותר. הרבי הרכין את ראשו והתעמק במחשבותיו. תוך כמה דקות היתה לילד ישועה מופלאה.

9. מסופר על אשה אחת שהיה לה בן מבוגר שהייתה פוקדת את ציונו של הבאבא-סאלי זצ"ל בקביעות, שנה אחר שנה. באחת הפעמים בקשה מדודתה להצטרף אליה, הן נסעו יחד ובכו שם בתפילה לבורא עולם לישועה. באותו לילה חולמת הדודה שה"באבא סאלי" מגיע אליה בחלום הלילה ואומר לה: "מה אתן כל כך בוכות? תורידי את הפאה ותהיה לכן ישועה" ובהמשך החלום, הצדיק שם לה שטר על המצח כשהוא עטור בבגדי לבן. הדודה החליטה לספר את אשר חלמה לאחייניתה, ומספרת האחיינית שאחרי שבעלה שמע מכל זה הוא ביקש ממנה להוריד את הפאה, וכך באמת עשתה, והנה תוך שבועיים הבן התארכס עם שידוך מצוין.

10. מספרת אשה: בעלי נסע נסיעה ארוכה שלוקחת בדרך כלל יום ולילה. זו לא פעם ראשונה שנוסע נסיעה ארוכה כזו אך הפעם לא הייתי רגועה. התקשרתי לחברתי וזו התחילה לדבר איתי על כיסוי ראש לשכנע אותי לשנות את הכיסוי מפאה למטפחת. בסוף השיחה השתכנעתי להוריד את הפאה. היא מספרת: "למחרת בבוקר אני עומדת ליד המראה ומסדרת את המטפחת, והיה לי מאד קשה לצאת עם הכיסוי, אך הייתי חזקה, וכשעמדתי במראה הרגשתי שינוי גדול מאד. במקום לחשוב לצאת יותר יפה, אני מתבוננת אם אני מספיק צנועה ליציאה". אחה"צ בעלי אמר היה לחזור וכבר הגיע תחילת הלילה ועדיין לא שב. כל רגע רצתי לחלון לראות מה קורה. לפתע, הטלפון בביתי מצלצל ומצלצל ולא מפסיק, בכל רגע קיבלתי טלפון מחברים של בעלי, קרובי משפחה ולכולם שאלה אחת: "היכן בעלך? עדיין לא חזר?" ומיד נותקה השיחה ולא הספקתי לשאול שום שאלה). ואז הבנתי שמהו קרה, אך אם מקרה כזה היה קורה לי בזמן רגיל הייתי אמורה להיות היסטרית מאד, אך הפעם הסתובבתי ברוגע וחזרתי על המילים: "לא ייתכן שקרה משהו לבעלי ביום ששברתי דבר כל כך קשה בצניעות". סוף סוף בעלי חזר הביתה כשכבר היה מאד מאוחר בלילה והוא סיפר לי את אשר עבר עליו,

הקשבתני לכל מלה וקפאתני על מקומי כל אותה עת. הוא סיפר שהאוטו שנסעו בו, הנהג, לפתע, איבד שליטה על ההגה, והאוטו נפל לוואדי בין סלעים, הוא התגלגל במקסימום של מהירות אדירה והצעקות החלו להישמע. כל הנוסעים ראו עצמות ובשר וכולם צעקו צעקות אימים. "רק אחד מהנוסעים שנשאר בלי פגע הייתי אני", כך מספר הבעל, "אנשים שבאו להציל הסתכלו ותמהו איך ייתכן שייצא משם צורה מושלמת של אדם בריא ושלם ללא פגע. זה היה נס גלוי" (מייד אח"כ זה התפרסם). ואז התחלתי לקבל טלפונים מאנשים ששמעו זאת. הדבר המפליא הוא שבעלי הרגיש ששתי ידיים חזקות העמידוהו על מקומו בכל פעם שהאוטו נעצר לפני גלגול. "לפני הגלגול הבא דמיינתי" כך אומר הבעל "שהנה עכשיו זה יפגע בי, אך הקב"ה רצה אחרת וזה פגע בצד השני. שמעתי והשתוממתי, לא יכולתי להזיז אבר. באותו שבוע שמעתי באחת הקלטות בביתי (מרב חשוב) שהסביר: "הצניעות של האישה כמו המזבח בבית המקדש, המזבח כיפר על העבירות של עם ישראל וקרע גזירות רעות, כך כח הצניעות של האישה מכפרת על בני ביתה וקורעת גזירות רעות על משפחתה".

11. אמה של גבי ת. ד. חלתה בגידול ממאיר בראשה, היא קיבלה גם שיתוק ל"ע ובעקבות כך אושפזה בבית חולים וקיבלה על עצמה להוריד את הפאה אשר לראשה וללבוש מטפחת. והנה, הגידול נעלם וכן גם השיתוק, זה היה נס גדול, אך כשהבריאה והגיע למעשה לקיים את נדרה, התמהמהה ואח"כ שכחה מכל זה והמשיכה ללבוש פאה. אחרי זמן קצר צמח הגידול שוב והרופאים אמרו שאין לה סיכוי יותר, והנה גם השיתוק חזר. אמרו עליה הרבה תהילים והאשה, מתוך חולי כשכבר כמעט לא יכלה לדבר, שוב עשתה נדר שמקבלת ללבוש מטפחת, והפעם-באמת ומיד. הגידול לאט לאט נהיה קטן יותר עד שנעלם לגמרי, הרופאים פשוט לא האמינו למראה עיניהם. אשה זו בריאה ושלמה זה כמה שנים והיא מתפקדת בביתה כרגיל עמו"ש.

12. אשה ירדה מאד במשקל, ממש כמו ילדה בת 12, היה לה חוס גבוה והרגישה מאד רע. הרופאים לא ידעו מה קורה לה והיא עצמה הרגישה שהיא הולכת מן העולם. היא נדרה שמקבלת על עצמה ללבוש מטפחת צנועה לרפואתה וכל הבעיות נעלמו והיא חזרה לאיתנה, לאושרה הרב.

13. רבנית מפורסמת, שנה אחרי חתונתה התפתחו לה פצעים שחורים בפניה, היא הלכה לרופאים ולפרופסורים ולא מצאו שום תרופה. כל היום עמדה ליד המראה בוכיה, והבושה שלה לצאת לרחוב הייתה גדולה עד כדי כך ששמה מטפחת על פניה כשיצאה לרחוב, כדי שלא יראו את הפצעים הנוראיים. באחת הפעמים, בעלה הרב, אמר לה: "אולי תקבלי על עצמך גרביים שחורות עבות, שיהיה לך שחור על הרגליים ולא שחור על פנייך, תלכי כמו אמותינו הקדושות". הם הלכו לשאול את האדמו"ר מביאלה הקודם רבי יחיאל יהושע זצ"ל והוא הסכים לזה, ותוך שבוע כל הפצעים נעלמו.

14. גברת ש. ר. ראתה בחלומה את אשתו של ר' ישראל "בעל שם טוב" זצ"ל, (ש. ר. מדליקה נרות לכבוד הצדיק והתחזקה מאד מדרכו.) בחלומה ראתה את הרבנית בשמחת בר-מצווה, ש. ר.

התחננה לאשתו של הצדיק הנ"ל שתתן לה מסר. אשתו של ר' ישראל נעמדה ואמרה לה: "את יודעת, ה' לא אוהב את הכיסויי ראש שמושכים עין. "ובדיוק עברה לידן אשה מעוטרת בכיסוי המושך את העין, היא הצביעה לה על האשה ואמרה לה: "את רואה, זה מה שה' לא אוהב". ש. ר. הבינה את המסר, ולמרות שתמיד הלכה בכיסויי ראש לא רועשים, עכ"ז הוסיפה עוד בצניעות כיסוייה, וגם כשראתה מי שהולכת בכיסוי מושך עין עוררה לה בנועם על זה.

15. את הסיפור הבא סיפרה גברת פ. מבורו פארק שמכירה את הסיפור אישית. לפני כמה שנים נהרגה נערה בתאונת דרכים קטלנית, בדרכה עם משפחתה לויליאמסבורג. בחודש סיוון תשס"ה הופיעה הנערה בחלום לשתי חברותיה הטובות ביותר וסיפרה להן דבר נורא! היא אמרה שכבר כמה שנים שורפים לה את הרגליים היות והיא לבשה גרביים 40 דנייר והיא עוברת ייסורים גדולים! וכל זאת בגלל שהיו בחורים זרים בבית שהתארחו ואכלו שם. הנערה נתנה להן סימנים מובהקים מהבית כדי לאמת את החלום. אחת מהחברות שחלמו קמה בבוקר בבהלה ובכתה, אמה הרגיעה אותה ואמרה לה: "חלומות שווא ידברו" ואין צורך להתייחס לחלום זה. אך הבת התעקשה באמרה שהחברה הראתה לה בחלום סימנים. הבת התקשרה לחברתה וסיפרה לה את אשר חלמה, החברה השנייה נבהלה ואמרה: "גם אני חלמתי אותו חלום באותו לילה וגם לי היא נתנה סימנים כדי שנדע שזה חלום אמת". הן הלכו לרב, והרב אמר להן לפרסם את החלום, בלי שם מפני כבוד המשפחה. הבנות סיפרו את הסיפור במחנה שבת לפני כל הבנות המדריכות והמורות, הן סירבו לגלות במי המדובר למרות כל ההפצרות. עד שקמה אחת הבנות ואמרה שלפי הסימנים היא מזהה שזאת אחותה, כי לפי הסימנים זה תואם לבית שלהם. הבנות אישרו זאת וכולן התרגשו ובכו, הן קיבלו על עצמן קבלות בגרביים בחולצות ובחצאיות כבנות ישראל כשרות. וראו כולם שיש דין ויש דיין. לביוררים לאמיתות הסיפור אפשר להתקשר לארה"ב טל. **17182360851**

16. אשה שבעלה נדקר ע"י מחבלים ומצבו היה קשה מאד עד אנוש מפני שהדקירה הגיעה עד לכבד, אותה אשה קיבלה על עצמה לגלח את שערות ראשה ובעלה נרפא.

17. מספרת ד"ר מ. שהגיעה אליה אשה אלמנה שעברה קשיים רבים בחייה, היא הגיעה אליה לספר חלום שחלמה. אותה אשה סיפרה שהרגישה שהיא כבר לא יכולה להתמודד עם קשייה, היא הלכה לקבר של הוריה ושטחה שם את כל בעיותיה. בלילה חלמה שההורים באים אליה ואומרים לה: "את התלוננת, אז בואי איתנו לבי"ד של מעלה ותשטחי את הטענות. היא הסכימה ללכת ואז היא ראתה אור גדול בקצה המנהרה, באמצע הדרך אמה נותנת לה מטפחת ואומרת לה: "תשימי מטפחת" והיא אומרת: "אמא, אני לא צריכה מטפחת, יש לי כיסוי ראש". האמא נתנה לה סטירה ואמרה: "אנו הולכים לפני כסא הכבוד, ואי אפשר להתחכם". ואז היא הסתכלה וראתה את כל קרובות משפחתה ואת אמה כולן עם מטפחות לבנות. ואז הגיעה למקום ששם אחוזו בה הוריה מימין ומשמאל ונהיה אור חזק ומסנוור עד שהייתה צריכה לכסות את עיניה עם משקפיים כהות. סניגור וקטיגור הקריאו את זכויותיה וחובותיה והיא שטחה את טענותיה, ושליח העביר את דבריה לכסא הכבוד. ואז היא שמעה בת קול

שאמרה: "תוריד את הפאה והכל יהיה בסדר!" כשהיא התעוררה מצאה את עצמה בתוך שלולית מים, רטובה כולה. מסבירה ד"ר מ. שלפי כל תאור החלום והצורה שבה היא התעוררה היה זה מוות קליני.

18. ב. ס. מב"ב שבאה לכנס בביהכ"ס הגדול בב"ב, סיפרה את הנס שהיה עימה. ב. ס. קיבלה את המחלה במקום מאד קשה וממאיר, היא עשתה חשבון נפש במה יש לה לתקן, והגיעה למסקנה שהיא צריכה להוריד את הפאה ולעבור למטפחת. היו צריכים לנתחה, הניתוח הצליח והמחלה עברה וכבר כמה שנים היא מסתובבת.

19. פלונית התקשרה לרבנית לעניין מסוים והרבנית אמרה לה: "את יודעת, מי שצובעת את עיניה כתוב בגמרא שלא זוכה לראות את בניין בית המקדש". היא הזדעזעה מאד והחלה להפחית מהאיפור עד שלא שמה כלל וכלל. כל הזמן שאלו אותה למה היא לא מתאפרת בטענה שהיא חיוורת והיא נראית לא טוב. האשה שדבר זה נגע מאד לליבה התפללה לה' בבכי מעומקא דליבא שייתן לה ה' חן בלי האיפור, ובאומץ זרקה את האיפור מביתה. והנה היא חולמת על עצמה, שהנה היא נראית טוב ונאה, היא הרגישה אז חם וראתה בחלומה ילדים עם טלית, היא הבינה שבקרוב היא תזכה בזרע קודש (היא ציפתה לילדים זמן רב). ואכן זכתה האשה שה' נתן לה חן טבעי. אכן "שקר החן והבל היופי אשה יראת ה' היא תתהלל" הצניעות היא החן האמיתי ועל כך היא תתהלל. אחר זמן קצר היא נושעה וילדה בן.

20. רופאה מפורסמת צנועה סיפרה, שהתקשרה אליה אשה וסיפרה לה שהיא ילדה תינוק בריא ושלם. אחרי 10 ימים קיבל חיידק בראשו ונהיה צמח במצב קשה, שאפילו העיניים שלו לא אזו. הרופאה חשבה וביקשה בליבה, שה' יעלה במחשבה מה יש ליולדת לתקן, והנה הבריק לה רעיון שאולי זה תלוי בראשה של היולדת. הרופאה שאלה את האשה "מה את לובשת על ראשך?" וזו סיפרה שלכבוד הלידה קנתה פאה. הרופאה אמרה לה: "קחי מהר את הפאה ותזרקי אותה למטה ל"צפרדע" הירוק, שלא יישאר אפילו בפח שבביתך". והסבירה לה בענין כיסוי הראש עד כמה אשה חייבת בכיסוי ראש מלא. זאת הייתה משימה לא קלה כלל, אך בסופו של דבר היא קיבלה על עצמה לעבור למטפחת. תוך כמה ימים הילד התעורר והוא בריא ושלם. הפרטים שמורים במערכת, ניתן להתקשר ולשאול.

21. רבנית חשובה עשתה כינוס שבועי של שמירת הלשון ל-10 נשים וכל פעם הייתה מכניסה את נושא הצניעות. כל ה-10 נשים עברו למטפחת לאט לאט. ביום מן הימים ניגשת אחת מתוך הקבוצה לרבנית אחרי השיעור ומספרת לה שיש לה 2 בנים שהכניסו טלוויזיה לביתם וכבר כמה חדשים היא מפעילה עליהם לחץ וכל מיני עסקנים מנסים לשכנע אותם לזרוק את המכשיר הטמא, והעקשנים לא רוצים להוציא זאת מביתם. הרבנית אמרה לה: "את ברוך ה" עברת למטפחת בכיסוי מלא, אך את הפאות זרקת מביתך?" אמרה האשה שהפאות שלה מאד חדשניות ויפות וקשה לה לזרוק אותן ממש לאשפה. אמרה לה הרבנית: "מייד בבואך הביתה זרקי אותן, וה' יעזור". האשה החליטה כך לעשות והנה תוך יומיים שני הבנים זרקו את הטלוויזיה מביתם.

22. אשה שהתגרשה חיכתה וציפתה לישועה למציאת זיווג מתאים לה. הציעו לה הצעות שונות ומשונות ועדיין לא מצאה את אשר חפצה. היא החליטה להתקדם יותר

בעניין הצניעות אע"פ שהייתה לבושה כבת ישראל כשרה, היא קיבלה על עצמה ללבוש גרביים עבות יותר ממה שהייתה רגילה. אחרי כמה חדשים הגיעה לה הישועה והיא זכתה להינשא לתלמיד חכם.

23. הפאנית מ. ס. מספרת שהייתה בחג מחוץ לעיר אצל הוריה. ילדתה בגיל שנה ושמונה חדשים קיבלה חום גבוה, תרופה להורדת חום ג"כ לא עזר והחום לא ירד. לפתע הילדה התכווצה, הסבתא צעקה "תראי מה קרה לילדה" ומרב פחד שמה אותה תחת הברז אך הילדה הכחילה לגמרי, הילדה שהייתה בת שנה ושמונה חדשים נראתה כבת 3 חדשים מרוב התכווצות. לקחו אותה באמבולנס לטיפול נמרץ והילדה הייתה שעתיים במוות קליני וניסו לעורר אותה במכות חשמל אך ללא הועיל. האמא זעקה לרבש"ע שהיא מקבלת על עצמה להוריד את הפאה ולהפסיק לסרק פאות. ברגע שגמרה בפיה את המילים הילדה פשוט התעוררה לגמרי בריאה ושלמה. והיום היא ילדה גדולה ובריאה והאמא עם מטפחת צנועה.

24. סיפור דומה קרה אצלנו (כותבת הסיפורים) אחינו הקטן התכווץ באחד הלילות, אימי הזעיקה את כולנו, היינו אז ילדים קטנים – התקבצנו ואמרנו תהילים. והנה האמבולנס הגיע לקחת את האח ואמי ישרה ובכתה. היא נזכרה בכך שלפני כמה ימים נגשה אליה אשה צדקנית ואמרה לה: "את יודעת, בעלי אמר לי שהשכנה (אימי) ש. ר. נראית כמו בחורה וזה ממש נורא" השכנה החליטה להעיר לאימי, אך עכשיו במצב כל כך קשה אמי קיבלה על עצמה, בלי לחשוב פעמיים, ללבוש מטפחת, ואחרי כמה ימים חזר התינוק בריא ושלם.

25. רב מאד חשוב סיפר על אשה שבאה לספר לו על בתה שנפטרה מהמחלה הידועה ולפני פטירתה קיבלה הבת על עצמה לזרוק את הפאה ולחבוש מטפחת. אחרי זמן הגיעה בחלום לאימה ואמרה לה: "אמא, מה שהציל אותי בשמיים זה הכיסוי ראש שקבלתי על עצמי".

26. אמו של הצדיק הקדוש הר' בנימין רבינוביץ זצ"ל הגיעה בחלום לאחד הבנים בתוך השבעה ואמרה לבנה: "תדע לך שהעיקר מה שתובעים מן האשה בשמיים זה על הצניעות". האשה הזו התלבשה בתכלית הצניעות עם **שאל** על ראשה ו**שאל** על הכתפיים ובגדים רחבים, וזה תואם למה שכתוב בספר חסד לאלפים: "**כמעט כל עונש האשה בעולם הבא וזכייתה בעולם הבא תלוי בצניעות**".

27. סיפור על אשה שהבן שלה היה לו את המחלה הידועה בגרון, הוא היה צריך לעבור בדיקות קשות שקושרים את החולה ומכניסים אותו למכוונות. טיפול כזה לוקח שעתיים מינימום. באמצע הטיפול, מתוך צערה על בנה שעובר טיפול כל כך קשה וארוך, האמא קיבלה על עצמה לסגור את הכפתור העליון בחולצה. באותו רגע שהיא קיבלה את הקבלה וסגרה בו ברגע את הכפתור, הרופא שיחרר את הבן ואמר לה: "גברת, הביתה, הילד משוחרר והכל בסדר" האמא לא האמינה והלכה לשאול את האחות, היא ענתה: "מי המקצועי את או הוא? אם הוא אמר שהכל בסדר אז הכל בסדר". היא שאלה שוב את הרופא והרופא ענה שהכל בסדר. זה כח של מצווה וכח של קבלה.

28. הר' ארבל שליט"א מתל ציון סיפר שדיבר עם ילד בן עשר שהיה לו מוות קליני, שאחריו נפטר. אך הוא הספיק לספר שכל מה שאנו סובלים זה מחוסר צניעות. נשים יקרות, חבל על כל

רגע, התלבשנה בצניעות שייפסקו צרותינו ויאמר ה' לצרות עם ישראל די ונגאל במהרה בימינו, אמן!

29. מרצה חשובה מאד מספרת סיפור ששמעה מהמקור:

אשה שהגיעה לחזון איש זצ"ל ומאד בכתה על בתה שסטתה מדרך התורה ויצאה לתרבות רעה. כל בניה צדיקים ורק היא יצאה כך והיא איננה יודעת מה סיבת הדבר לכך. החזו"א שאל כל מיני שאלות והכל היה בסדר, אך אח"כ היא סיפרה שהייתה מרימה קצת את השרוול בעת הדחת הכלים בביתה. החזו"א אמר לה: **"דעי לך, ס"מ בשרוול – ק"מ בבנים"**.

30. בכנס באולם בלומנטל בחודש תמוז תשס"ה, סיפרה אשה, שכן אחותה חלה במחלה ממארת. המשפחה הייתה מאד שבורה ולא יכלו לעשות ניתוח כי זה היה מקום מאד מסוכן שא"א לנתח. התקשרה לדודתה, כלה של אדמו"ר חשוב, וקיבלה תשובה שתקבל על עצמה **שאל** – רדיד, ובזכות זה תהיה להם ישועה. היה לה קשה, אך בעלה אמר לה שבביתך, מכירים אחד את השני ויותר קל לו שאשה לובשת **שאל** ולא רואים את בגדיה. אך לה היה קשה. כעבור זמן מה כשראו שהמצב ממדרדר היא קיבלה על עצמה ללבוש **שאל**, וכל פעם שלבשה אמרה שזה יהיה לרפואתו. ב"ה הוא הבריא והוא מסתובב בינינו.

31. אחת שעבדה בבנק התלבשה בלבוש שלא הולם את בת ישראל. הגיע יהודי חרדי ואמר לה שזה מאד מפריע שהיא יושבת כך ומכשילה את הרבים, שתלבש בגדים צנועים. היא ענתה לו שכאן זה דמוקרטיה וכל אחת מתלבשת כפי שהיא רוצה. אך כשיהודי זה עזב את המקום היא עשתה חשבון, שבעצם, למה להבריא את החרדים וחשבה לקבל על עצמה ללבוש חולצה יותר צנועה ויבואו יותר חרדים בשל כך. אחרי זמן מה ארע האסון באולמי "ורסאיי", אותה בחורה הייתה שם בין המוזמנים ופתאום היא הרגישה חום מאד חזק ורצתה להוציא את הזיקט שמכסה (מה שקיבלה על עצמה) אך הרגש הטוב שהיה לה לא נתן לה להוריד את הזיקט כי הנשמה יודעת את האמת. היא יצאה למרפסת לנשום אויר ואז קרס האולם והיא ניצלה וחזרה בתשובה שלמה.

32. אשה חרדית מב"ב שהייתה במצב מאד קשה עד שהגיעה למצב של גסיסה, בנותיה התכנסו ואמרו, עד עכשיו בכינו והתפללנו, עכשיו הגיעה שעת מעשה. הן שמו קרטון ואת כל הבגדים שאינם צנועים זרקו לתוכו, השקוף והקצר וכו'. הבת שהייתה בגיל 17 – לא נשארו לה בגדים (זאת משפחה טובה חרדית שהבת לומדת בבית-יעקב), באותו לילה האמא קמה ופתחה את עיניה לראשונה, נס רפואי. ותוך כמה ימים יצאה מביתה בריאה ושלמה. סיפור זה סיפרה הרבנית ו. מב"ב (טלפון במערכת).

33. גיסתה של הרבנית פ. חלתה במחלה הידועה וכבר הייתה במצב של חוסר הכרה ולא הזיזה אבר בגופה. אך כשהרופא בדק אותה ורצה לעשות לה בדיקה פנימית היא כיסתה את עצמה. זה הנשמה עשתה, מפני שכל ימיה היתה צנועה.

34. אותו סיפור קרה עם ילדה חולה מאד שהייתה צנועה, כשדקרו אותה בידה, מייד אחרי הדקירות, הורידה את השרוול. לכך זוכים רק כשתמיד מתגברים על היצר הרע ומתקנים את הצניעות.

35. אשה אחת רואה את שכניה מכינים קידוש, מסדרים ספסלים וכו' היא שואלת: "מה קרה? לכבוד מה?" ואז הם מספרים לה שבנסיעה מסויימת הייתה להם טעות נוראה, הם עברו את הקו הירוק ונכנסו ל"עטרות", את פניהם קיבלו המון ערבים שהמטירו עליהם "גשם של יריות". בעלה שמאד פחדן מטיבו, בדרך הטבע, כמעט בטוח היה שיעשה תאונה רק מרוב פחד. במכונית היה לה "שאל" שהיא לא לבשה אותו בנסיעה. היא החליטה על המקום ללבוש אותו והנה זה פלא, היא הרגישה רוגע נפשי וגם בעלה. בעלה לחץ בחזקה על דוושת הגז למהירות של 200 קמ"ש, והצליחו לברוח משם כל עוד נפשם בס. ולכבוד שב"ק ערכו קידוש להודות לה' על גודל הנס.

36. סיפור שסופר בעתון "המודיע" באריכות ומובא כאן בתמציתיות: אשה מבני ברק חלמה שהנה היא רואה את הרבי מאוז'רוב כשהוא מביט בה בעיניים לא מרוצות ודורש ממנה משהו. היא הבינה שהכוונה לגרביים אותם היא גורבת והבטיחה בחלומה לגרוב גרביים עבות יותר. היא שאלה רבנים אם נדר בחלום נקרא נדר וענו לה שניכר על החלום שזהו חלום אמת לפי כל הסימנים. (כאמור זהו סיפור מקוצר). היא החלה ללבוש גרביים עבות מאד שהסבו לה כמובן קצת חוסר נוחות, ואז היא ראתה ילד מגובס ברגליים ואמרה לבני ביתה: "עדיף גבס כמו שלי מאשר גבס כמו של הילד הזה". לאחר כמה ימים היא ניצלה בנס מתאונת "פגע וברח" שכמעט אוטובוס פגע בה וכפסע היה בינה לבין מוות ר"ל. היא שמעה צווחה של אשה ואז הרגישה זוג ידיים איתנות לופתות אותה ומושכות אותה לאחור. האשה שצווחה אמרה שלא היא החזיקה בה ולא אף אחד אחר. אותה אשה שניצלה אמרה בהתרגשות: "הרבי מאוז'רוב הוא שהציל אותי. **גבס תחת גבס**".

37. אשה אחת ציפתה לילדים הרבה שנים, יום אחד חמיה מציע לה: "אולי תתעסקי בזיכוי הרבים?" היא ובעלה החליטו להוציא חוברת על צניעות. באותו בוקר שהם יצאו לחלק את החוברת נודע לה שהיא כבר נושעה.

38. מספרת ת. ר. מבית שמש שהיו לה שתי חברות שלא היו להן ילדים. בכנס מסוים של צניעות קיבלו על עצמן לקשור את מטפחותן בצורה "נורמלית" בלי הגבהות ובלי קשרים מיוחדים אלא רק קשירה בשתי הקצוות. תוך תשעה חדשים ילדו שתיהן בשעה טובה ומוצלחת.

39. אשה אחת שהחליפה מפאה למטפחת הגיעה לחתונה. אחת מהמשתתפות אומרת לה: "מה? גם לחתונה את מגיעה ככה? הפאה הרבה יותר מתאימה לך ויפה, עם הפאה את הרבה יותר אלגנטית! ואז עונה לה מישהי מהצד: **"בעולם הזה, את פחות אלגנטית, אך שם בעולם הבא תהיי הרבה יותר אלגנטית ונאה"**.

40. אמא לארבעה ילדים, תאומים בגיל חדשיים, לא קמה ממיטתה בבוקר. בת דודתה שהיא אשה חשובה מאד ומקובלת, חלמה אותו לילה חלום. ובחלומה היא רואה אש גדולה, היא רואה את אברהם אבינו והוא מראה לה מטפחת בולטת ואומר לה שהאש הזו בגלל המטפחות הבולטות והמושכות עין. היא קמה בבוקר ואז היא שמעה, שבאותו זמן שהיא חלמה את החלום, בת דודתה נפטרה. יש לציין שהנפטרת הייתה צנועה וצדיקה – היא הייתה קרוב.

41. מספרת ש. מאחת מערי הארץ: תכננתי הרבה זמן להחליף לגרביים עבות, אלא שזה נותר בגדר מחשבה בלבד ולא הגיע לידי ביצוע. עד שביום אחד החלטתי: זהו, צריך לבצע. באותו זמן לא היו לי גרביים עבות, אז לבשתי 2 זוגות של 40 דנייר אחד על השני. ואמרתי כך: "רבש"ע, אני מקבלת על עצמי גרביים עבות, ומה שאני לובשת עכשיו, זה רק לבינתיים, רק תראה לי שאתה אוהב את זה". 24 שעות לאחר מכן, נסע בני עם חברים לחוף "שרתון", החברים החליטו שבני יהיה הנהג. במהלך הדרך התקלקלו הבלמים, והם כמעט נתקעו במשאית גדולה שבאה ממולם. בני אומר שאינו יודע איך הצליח, אך בשניה האחרונה הסיט את ההגה לצד וניצל".

42. מספרת ע. ו. שהיא קיבלה על עצמה ללבוש תמיד גופיה עם שרוולים מתחת לחליפה או לחולצה גם אם יהיה חם מאד, הדבר מועיל לשקיפות הבגד וכן אם נפתחים כפתורים בשוגג וכו'. כמה ימים לאחר החלטה זו היא עמדה ובישלה ולא שמה לב שהאש התחיל להיאחז בחולצתה. רק כשהריחה ריח שרוף גילתה לחרדתה את האש. בחולצה נפער חור גדול המעיד על גודל הנס. לולא שכבת ההגנה שהוסיפה, אין ספק שהאש הייתה נאחזת בבשרה וגורמת לכוויות שונות.

43. אשה קיבלה על עצמה ללבוש תמיד בגד עליון "ז'קט" או חליפה מעל החולצה ולא ללבוש חולצה לבד. בוקר אחד היא מגהצת את החליפה ואומרת לעצמה: "בעצם, סתם החמרתי על עצמי בחליפה זו, היום אלבש רק את החולצה לבד בגלל החום, החולצה מספיק צנועה, עם כפתורים וצווארון, היום לא אלבש את החליפה" היא גומרת לגהץ וניגשת לתלות את החליפה בארון, והנה, הרוכסן של החצאית נשבר בצורה כזו שמצריכה תיקון יסודי מאד. היא כבר הייתה מוכרחה ללבוש את החליפה העליונה. . . (כמובן שסגרה את הרוכסן עם סיכות ביטחון ותפירה קלה).

44. מספרת ר. מירושלים: קיבלתי על עצמי ללבוש רדיד (שא), ותכננתי להתחיל ללבוש אותו ביום שישי לקראת שבת (כשהייתי אמורה לנסוע לאחותי מחוץ לעיר). ביום ד' הבת אמרה שכואבות לה הרגליים מאד, חשבתי אולי התכווצות שרירים וכד', הכאב המשיך עד שכמעט לא יכלה לעמוד על רגליה. הרופא שהתייעצתי איתו אמר שכנראה זהו חיידק מסוכן והוסיף שאם יהיה לה חום לקחת אותה מייד לבית-חולים. ביום שישי נסענו לאחותי כמתוכנן, ואני עם הרדיד מעלי. מליל שבת הכאבים הלכו ופחתו עד שנעלמו לגמרי. כמובן שהיצר התערב ואמרתי לעצמי: 'טוב, אולי זו באמת הייתה סתם התכווצות שרירים או משהו דומה' אך ביום שלישי כשהלכתי איתה לעשות בדיקות, התגלו "שרידי" של החיידק המסוכן, שהיה ב"ה כבר בנסיגה.

45. אמא לתינוקות בת 5 חדשים הלכה להתפלל בבית-הכנסת, כששמה לב שהיא שכחה את ה"שאל", היא החליטה לחזור ומצאה, לחרדתה, את בתה התינוקות מסובכת עם שמיכה כבדה מעליה, כשהיא אפילו לא בוכה כי הייתה מכוסה כולה בשמיכה, כמובן, שהוציאה את השמיכה ועל ידי זה היא ניצלה.

46. בכנס בבני ברק סיפרה הרבנית א. פ. שהיא רגילה להתנדב במחלקה האנוקולוגית ב"תל השומר" כדי לחזק ולעודד אמהות וילדים. היא מספרת שבזמן ה"סערה" הגדולה של הפיאות

כשנשות עם ישראל גילו מסירות נפש גדולה, והסתובבו עם כיסוי ראש מלא ללא הפאה למרות שלא היו רגילות לכך, התגלה דבר פלא! המחלקה האונקולוגית הייתה ריקה מחרדים! לאחד התברר שזו לא המחלה, השני השתחרר לאחר שהוטב מצבו. כשערכו בירורים עם המחלקה ב"מכון שרת" התברר שאף שם המחלקה הייתה ריקה מחרדים!

47. ר. ל. מתקשרת יום אחד לחברתה הרבנית ובוכה שגילו אצל בתה גידול ממאיר בעמוד השדרה והרופאים אמרו לה שאין לה סיכויים והמצב קשה. אמרה לה חברתה הרבנית: "תבכי לה' שיראה לך מה את יכולה לעשות כדי לזכות בישועה". בינתיים עשו כנס שבו קיבלו כל מיני קבלות והחלטות טובות לרפואתה. אחרי כמה ימים היא מתקשרת ומספרת שהגידול התהפך מממאיר לשפיר. ר. מספרת שהספיק לה פעם אחת לראות ילד קרח במחלקה, וזה הספיק לה כדי להחליט להוריד את הפאה מהראש "שערות כנגד שערות!" ב"ה היום הילדה בריאה ושלמה עמו"ש.

48. גב' ש. ציפתה לילדים כ-30 שנה. היא הלכה לקבל את ברכתו של המקובל הצדיק הרב כדורי שליט"א. הרב לא רצה לברכה באמרו שהיא צריכה לכסות את ראשה, האשה אמרה שהיא מכסה את ראשה בפאה, ושוב חזר המקובל על דבריו שהאשה צריכה לכסות את ראשה! לאחר שהיא קיבלה על עצמה לכסות את ראשה בכיסוי ראש (כלומר מטפחת) ברך אותה המקובל, ואמנם היא נפקדה בבת – לאחר שנים כה רבות של ציפיה.

49. סיפורה של ש. סיפור מיוחד במינו: ש. באה מבית ירושלמי שהקפידו בו על קלה כבחמורה, הקפידו בו על חינוך הילדים ועמדו על המשמר. ש. התחתנה עם "חוצניק" ועברה להתגורר בחו"ל, ושם החליטה שהיא יכולה להתלבש כרצונה, והרצון שלה היה גדול מאד, שכן היתה לה חמדה מיוחדת להיראות הכי טוב שאפשר. היא למדה קורס איפור מקצועי והתאפרה בהתאם, תכשיטים ככל העולה על רוחה, בגדים יוקרתיים ומלתחה יקרה במיוחד, מטפחות רועשות וגבוהות "כמה קומות" כלשונה. אביה אמר לה: "מה את חושבת, כך יהיו לך ילדים צדיקים?" וכן רב גדול אמר לה שאם תוריד את כל ההגבוהות מהמטפחת ותלך במטפחת צנועה, היא תתברך בברך. אך הכל ללא הועיל. יום אחד בעלה קם בבוקר והוא לא רואה בעין אחת, התרוצצויות בין רופאים לא הועילו במאום. לאחר כשנה, הוא קם בבוקר והנה הוא לא רואה בעין השנייה! הוא לא יכל להבחין אפילו בין יום ללילה. ש. החליטה ללמוד שמירת הלשון, תהילים, צדקה ביקור חולים וכו' "אך" אומרת ש. "ה' ביקש משהו אחר, הוא רצה משהו נוסף מבת ישראל". בתוך תקופה קצרה היו לה עוד כמה מקרים מצערים וקשים, היא החליטה להתחזק בעוד כמה תחומים ולאחר שניחת עליה עוד אסון היא פנתה לבעלה ושאלה אותו: "תגידי לי אתה, אולי אתה יודע מה אני צריכה לתקן? והוא עונה לה: "אני יודע, אבל לא אניגיד לך. את תתפללי ותצעקי אל ה' שהוא יגיד לך." והיא אכן התחילה לצעוק כל היום ביקשה והתחננה "הוריי ה' דרכך" וזה לא לקח הרבה זמן כפי שמסבירה ש. "ה' שומע, אם מישהו רוצה לתקן בפרט ברוחניות, אז ה' שומע." וה' הזמין לידיה קלטת, המדברת על לבושה של בת ישראל ואילו מכשולים היא גורמת בלבוש שלא עפ"י ההלכה. ואז היא אומרת: "אני יודעת כבר! ה' אני מודה לך שהערת אותי בזמן ולא מדי מאוחר, מי יודע מה עוד היה מחכה לי אם לא הייתי מתעוררת". ש. ניגשה לארון הבגדים, בגדים יוקרתיים: חצאיות ששוין \$300 וחולצות

יוקרתיות כמיטב המסורת האמריקאית... גזרה את כל הבגדים (כדי לא להכשיל אחרות) ...השליכה לפח!!! לא נשאר לה בגד ללבוש, היא פנתה לחברה שהייתה לה חנות בגדים וקנתה מלתחה חדשה, חצאיות קפלים, חולצות מכופתרות עם צווארונים, זרקה את כל האיפור היקר שהיה לה, כי ידעה שלא תשתלט על תאוותה לכך. היא מספרת שבהחלט לא היה לה קל, ואפילו קשה. החברות מסביב חשבו שהיא קצת "השתגעה" אך היא שיננה לעצמה כל הזמן: "כתוב שלפני ביאת המשיח, הצדיקים ויראי ה' ייחשבו כמשוגעים, אז אני מסכימה, העיקר להיות קרובה לה' ". והיא מוסיפה "באותם רגעים שזרקתי את כל הדברים לפח הרגשתי אור גדול ואהבה להקב"ה וחשתי שרק ה' יכול לתת כזו אהבה, ואת זה אני לא אשכח כל ימי חיי. לאחר יומיים בעלה נכנס הביתה בהתלהבות וצועק שהוא רואה אותה, לאחר חמש שנים (!) של עיוורון. הוא ניגש לשתי הקטנות שנולדו לאחר התעוורתו ושאל לשמותיהן, שכן כלל לא הכיר אותן... בקיצור: - "הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו" - מהסיפור הזה אפשר ללמוד ללכת בצניעות לכתחילה, ולא להגיע לכל זה ה' יצילנו, ולא רק זה אלא כשאשה הולכת בצניעות, זה מקרין את אור הצניעות, וזה משפיע הרבה על האווירה ברחוב, והרבה נשים לומדות ממנה ומתעלות בצניעות, ויש לה את זכות הרבים בזה.

50. כידוע שאנשי חברה-קדישא חווים דברים נוראים שע"פ תקנון חברה-קדישא מנועים הם מלספר מפני כבוד המתים, אך רבים המה הסיפורים הידועים לאנשים הקרובים להם מענייני שכר ועונש המתגלים באופן נורא מיד עם צאת הנשמה עד אחר הקבורה, בשנה שעברה אירע דבר נורא בהר המנוחות בעת קבורת אשה מכובדת פאנית שעסקה במכירת פאות וסירוקם, במעמד רבים, בני משפחה ומכרים, אשר עמדו המומים ונדהמים, סמר בשרם מפחד ורעדה מהמראה הנורא הקורה מול עיניהם, כל עצמותם רעדו וארכבותיהם דא לדא נקשן, ועד עתה אחר עבור שנה מאז, לא מש המראה מזיכרונם וסיוטי לילה חוזרים ונשנים עליהם.

אחד הנוכחים ת"ח מופלג סיפר בחיל ורעדה לכותב השורות גופא דעובדא אשר ראו עיניו ולא זר. מיד עם הורדת הגופה אל הקבר ולאחר הכיסוי מעל גבה בבולקים כנהוג, עוד לפני שהספיקו החברה-קדישא להחזיר את תלי העפר הנערמים סביבות הקבר למלאות את החפירה ולכסות את הקבר - הנה הופיעו פתאום המון נחשים מכל הצדדים, זוועה אחזה את כל הנוכחים בראותם את כל הנחשים הזוחלים במהירות נוראה הישר אל תוך הקבר, ביניהם נחשים ענקים באורך כ-2 מטר אשר זינקו לתוך הקבר ברווחים שבין הבולקים, צמרמורת אחזה את הנוכחים בראותם נחש ענק שנפשט עורו כשהשחיל את עצמו דרך סדק צר לתוך הקבר, מה נורא היה המעמד לראות משפט כאמור (תהלים קיט, צא) למשפטיך עמדו היום כי הכל עבדיך ואחז"ל (נדרים מא). שהכל נעשים שלוחים להיפרע ממנו. לא יוכל הנייר להכיל התעוררות התשובה שהייתה שם, כי אית דין ואית דיין והוא רחום יכפר עון ולא ישחית וגו'.

51. בהקדמה לספר "ארי שבחבורה" (להגה"ק בעל "אריה דבי עילאי") מובא בזה הלשון: "נודע מעשה נפלא שאירע בווישניצא, אשה שהלכה בגילוי שערות ראשה שבקה חיים לכל חי, ואחד מבני החברה קדישא אשר עסק בקבורתה, נפל כיסו מלא מעות וכתבים בארונה של הנקברת ולא הרגיש בו, אחר שראה שנאבדו לו כיסו וכתביו ולא מצאם, עלה בדעתו שודאי

נקברו בעת עסקו עם האשה הנקברת, והלך אל רבינו להתיר לו לפתוח את קברה להציל את הונו וכתביו הנחוצים לו, השיבו רבינו כי רק באופן זה מתיר לפתוח קברה, באם הוא ובית דינו וכל בני העיר יעמדו שמה, ולמחרתו נאספו כולם כאחד ופתחו הקבר ומצא הלה את מעותיו וכתביו, אולם למראה עיניהם חרדו ואחזתם רעדה לראות את האשה הנקברת לא מזמן, איך ששערות ראשה היו תלושים ופיה היה סתום מהשערות, ועל קרח ראשה היו תולעים רבים מסודרות באותו תואר שהיתה מסלסלת תלתלי שיערה בחייה, ר"ל, רבינו הרים קולו באותו מעמד ועוררם לתשובה איך שיחרדו מיום הדין, כי מאת ה' היתה זאת להראות לעין כל את חומר איסור פרוע ראש באשה" (סיפור זה הובא באריכות גם בספר שולחן העזר סי' ט' סוף סק"ד עיני שם).

52. מכתב מרגש שהתקבל במערכת :

שלום רב, אני כבת 32 כיום, לפני 6 שנים בגיל 26 חליתי בדלקת ריאות רגילה שהסתבכה לדלקת ריאות מדממת. אושפזתי בביה"ח עקב חום גבוה 42 ודופק מהיר 180. הרופאים סברו שתוך מספר מועט של ימים ניתן יהיה לרפאני ולשלחני הביתה, אך רבות מחשבות בלב איש... כעבור 5 ימים שהאנטיביוטיקה לא הועילה והחום רק המשיך לעלות והדופק כבר עבר את ה-220 ולחץ הדם ירד... איבדתי את ההכרה! בכוחותיי האחרונים זעקתי לרופא ונפלת. הרופאים עשו מאמצים גדולים כדי לעוררני ולהוריד את חומי ע"י טיפולים שונים ומכאיבים. כשהתעוררתי החל חשבון הנפש שלי מדוע זה קרה לי? לא ניסיתי לתרץ את המעשים שלי, חיפשתי משהו שלילי שיכול היה לפגוע בי בצורה כזו. ואז בצבצה לה מחשבה בראשי אולי ה"מכה הזו" נחתה עלי בגלל שלא כיסיתי את הראש כראוי? וכשהרהרתי בזה נכנס רופא כבן 70 עם רופאים ויועצים מבתי חולים אחרים בירושלים וטען שהוא בטוח ב-100% איזו מחלה חטפתי (וזה לא דלקת ריאות!) הרופאים שללו את דבריו והוא התווכח עמם, ושוב חשבתי לעצמי שזה לא היה קורה לי, לו הייתי שמה כיסוי ראש כראוי. וכך במשך הימים הרופא ההוא טען כך ואחרים טענו אחרת, וכך הייתי במשך 10 ימים מחוברת להמון מכשירים, הדופק הגיע כבר ל-240, חום גבוה מאד ומונשמת. כשהריאות המשיכו לדמם נתנו לי 4 מנות פלסמה, הפלסמה מקרישה את הדם וכך הסתבכתי קשות... לא יכולתי לדבר כי היה יוצא לי דם השתעלתי ללא הפסקה ואסור היה לי לזוז רק להסתכל על התקרה יכולתי... ובמצב הזה, נותר לי רק לשוחח עם בורא עולם, בלב רק עם הנשמה. עכשיו שנותרתי לבד, שוכבת במיטה ללא תזוזה, חסרת אונים נשאר לי את אבא'לה שבשמים שאוהב אותי... ואז התחלתי לעוק זעקה פנימית : "אבא שלי שבשמים ובכל העולם, תשמור עלי, אם לא בשבילי אז בשביל בנותי שתלכנה בדרך הנכונה שנכוון אותן נכון ובשביל בן זוגי לעודד אותו ללכת לשיעורי תורה..." ושוב הרהרתי על כיסוי הראש, על החולצה הצרה ועל החצאית הקצרה וכו'. ושוב נכנס אותו רופא שהיה כמו מלאך טוב, ראיתי בפניו שהוא שליח טוב שרוצה בטובתי. ואז עמדה במוחי החלטה – אם אני יוצאת מכאן... בלי נדר אני אשים כיסוי ראש כראוי.

ואז... הרופא כמו אריה, באותו הרגע שהחלטתי, נתן הוראות לאחים והאחיות שהיו שם להכניס נוזל לתוך הוריד, לדלל את הדם. מיד החום החל לרדת וכן הדופק המהיר וכו', תוך שבועיים יצאתי מטיפול נמרץ למחלקה רגילה ואח"כ יצאתי מביה"ח, תוך התמודדויות חדשות שהמחלה הציבה לי. אסור היה לי להסתובב ללא גרביים אלסטיות, כדי למנוע

מהקרישים לרדת למטה. שמתי את ה"קסדה" (כיסוי הראש) שהגנה עלי, ואת המדים של צבא ה', חולצה רחבה, חצאית ארוכה ללא שסע. שמתי לב שהמחלה פגעה בי במקומות שלא הלכתי צנוע. כיום אני בטוחה ב100% אילו הייתי מתנהגת מכף רגל ועד ראש בצניעות הייתה לי הגנה מושלמת על כל הגוף.

כיום אני בתהליכי תשובה מתוך התמודדות על המון ניסיונות, ואני מודה לה' על כל פעולה פיזית שנעשית לבד ללא עזרת אחרים! דרך המחלה הזו הגעתי להמון מסקנות חשובות שמה שהיה חשוב לי בזמנו הלך והתמעט ומה שלא היה חשוב הלך והתעצם, וכל זאת זה עניין של הסתכלות פנימית על לב האדם, וראיה חיצונית שהעולם הזה רק הולך ומדרדר, ואנו כקבוצה ענקית ומגובשת יכולים לתקן את הכול ע"י זעקות רמות לבורא עולם!

לסיכום! אם הצלחתי לאחר 6 שנים של הרהורים לכתוב מכתב זה, לשנות חשיבה שלילית, ושאני אמשיך להשתדל יום יום לנצח את עצת היצר הרע... אז השגתי את מטרתי! בברכת הצלחה לכל עם ישראל!

בזכות נשים צדקניות נגאלו ישראל ובזכותן עתידין להגאל

מסר חשוב מעולם האמת סיפור אמיתי השמות שונו

בליל שבת קדש, פרשת שמות, תשס"א, בשעה 3 לפנות בוקר. ואראה בחלום את אחותי שרה ע"ה - אמנם זה היה חלום אבל היא נראתה כמו בהקיץ.

היא הייתה לבושה בשמלה כהה מאד, את הראש לא ראיתי בכלל, רק את העיניים, האף והפה, את המצח וכן את הרגליים לא ראיתי.

והנה אחותי שרה ע"ה-התחילה לצעוק צעקות נוראיות: "חנה, חנה תתקני לי את השמלה". מרב פחד וחרדה התיישבתי על המיטה, וכל זה בחלום.

ואשאל אותה: "שרה, מה קרה לך? מדוע את כל כך היסטרית?" ואז היא מושיטה את ידה והעיניים בוקעות מחוריהן והיא פותחת בצעקות אימות ומפחידות: "חנה, אמרתי, תתקני לי את שמלתי, אני כבר משתגעת, אינני יכולה יותר לסבול את הסבל הנוראי הזה, אזל כוח הסבל אין לי כח יותר, ואת שואלת אותי מדוע את כל כך היסטרית, תתקני את שמלתי ומיד כי אני סובלת נוראות". ואז שרה ע"ה ברחה מהחדר וטרקה את הדלת.

התעוררתי עם פחד נורא והתחלתי לבכות. לחץ הדם עלה לי ל-250, קראו לרופא והוא נתן לי כדורים.

אבל כמובן שצריכים לעשות משהו לתיקון נשמתה של אחותי היקרה ע"ה.

(אני מוכרחה לציין שאחותי ע"ה הייתה גומלת חסדים ושמרה לשונה שלא לדבר רכילות ולשון הרע, הייתה עוזרת לקשי יום ופעילה בביקור חולים וכי וכי).

מייד במוצאי שבת אחרי החלום הנ"ל, התקשרתי לרב גדול שהוא פותר חלומות וסיפרתי לו את חלומי, הרב אמר לי שלפי המחזה, איך שאחותי נראתה היה לה פגם גדול בצניעות ולכן היא צריכה תיקון לנשמתה, ותשמעו את מה שהרב הנ"ל אמר לי: "לא יעזור הדלקת נרות ולא

צדקה וכו', רק דבר אחד יכול להיות לה לתועלת, לפרסם את החלום הזה ברבים בכדי שתהיה התעוררות גדולה ונשים יתחילו לשמור על הצניעות בהקפדה יתרה". וכן עלי לציין שבחלום לא ראיתי את הראש והרגליים כי אחותי ע"ה נהגה לגרוב גרביים שקופות והראש לא היה מכוסה כמו שנהגו אמותינו הקדושות כיאה לבת ישראל כשרה, אמנם אחותי לא חבשה חס ושלוס פאה נכרית אבל הכובעים והמטפחות היו בצורה שמשכה עיניים.

כל השנים ביקשתי והפצרתי בה "אנא אחותי היקרה רחמי על עצמך ולבשי כיאה והגון לבתו של אבינו זצ"ל, הרי סוף כל סוף נצטרך בבוא ימינו אחרי מאה ועשרים שנה, כולנו בלי יוצא מן הכלל לתת דין וחשבון על כל מעשינו, לאבא זצ"ל אין מנוחה בעולם האמת".

אבל אחותי ע"ה לא רצתה להקשיב ולציית לי, ואף על פי שעברו שנתיים וחצי מפטירתה, ושנה היא הייתה חולה במחלה, לא עלינו, בכל אופן היא עדיין סובלת בעולם האמת.

וכבר למעלה משלושה שבועות מאותו ליל שבת קודש ועדיין אינני יכולה להירגע מהמחזה הנוראי והמפחיד הזה, דמותה לא מש מנגד עיני.

ואני פונה בזאת, בקריאה נרגשת לאחיותינו היקרות בכל אתר ואתר. אנא חוסו עליכן ועלינו ועל בנינו ועל כל כלל עם ישראל ועל השכינה הקדושה, הסירו מעליכן את כל לבושי הפריצות כגון: גרביים שקופות ודקות, שמלות צרות וקצרות ושסועות, כובעים שונים ומשונים, ומטפחות שקשורות בצורה המושכת את העין, ולהסביר בנועם לאלו החובשות פאות להסיר מעל ראשן את הפאות ולהתעטר במטפחות צנועות, כי כל האיסור לאשה נשואה לצאת בשערות מגולות לרשות הרבים, הוא משום פריצות לגברים, וכולם יודעים, שהפאות של זמנינו הם פריצות לגברים בדיוק כמו שיער ואף יותר משיער, אין היום כלה בכל כדור הארץ שיום אחרי החתונה היא תיראה יותר צנועה מלפני החתונה, בפיאה היא הרי נראית פחות צנועה משערות עצמה.

וכל זאת אני כותבת שיהיה לעילוי נשמתה של אחותי היקרה ע"ה, שאף על פי שהיא לא חבשה פיאה חס ושלוס, ועסקה בהרבה מצוות ומעשים טובים כנ"ל, ובכל זאת היא סובלת יסורים גדולים.

וגם אפשר לפרש בגלל שהיא הייתה מושלמת בשאר מעשיה, הייתה לה הזכות להופיע אלי בחלום ולבקש ממני שאעשה למענה תיקון. ומצפה לגאולה השלמה בביאת משית צדקנו במהרה בימינו אמן וכל זאת בזכות נשים צדקניות כמובא בתורתנו הקדושה.

לב מי לא יחרד ולא יילפת מדברי רבינו יונה (אגרת התשובה אות ע"ח ובספרים אחרים אות נ"ח) וז"ל: **"וצריכה האשה שתהא צנועה ונזהרת שלא יסתכלו בה בני אדם חוץ מבעלה, שהמסתכלים בפניה או בידיה יורדין לגהינום, והיא ענושה בעונש כל אחד ואחד מהם מפני שהחטיאה אותם ולא נהגה צניעות בעצמה ונכשלו בה".**

וכיוצא בזה דברי הארחות צדיקים (ריש שער הגאווה): **"האשה המתקשטת לפני האנשים בזה היא מדלקת לבם ומכנסת הרהורים בלבם, ובזה עונשה גדול מאד שהיא נותנת מכשול לפני רבים".**

וז"ל הרמב"ם תשובה פ"ג הלכה ו' **"ואלו הן שאין להן חלק לעולם הבא אלא נכרתים ואובדין ונידונין על גודל רשעם וחטאתם לעולם ולעולמי עולמים ... ומחטיאי הרבים" ובהלכה י' "מחטיאי הרבים כיצד אחד שהחטיא בדבר גדול כגון ירבעם וצדוק ובייתוס, ואחד שהחטיא בדבר קל אפילו לבטל מצות עשה".**

מסופר על הגאון הצדיק רבי משה אריה פריינד זצ"ל, גאב"ד עיה"ק ירושלים ת"ו, שהיה ידוע כאיש קדוש ומורם מעם ופעל ישועות מופלאות, וברכותיו לא שבו ריקם. אמנם היה אומר רבות: אין לי כח להבטיח ישועה נחרצת מלבד בדבר אחד שאף ממחלות ועקריות וכו' יכול אני להבטיח ישועה והוא: "אשה המחליפה מפאה למטפחת". לאשה כזו אני יכול להבטיח, וזאת בגודל המעלה והחומרה של הדבר בשמיים.

אחד מזקני וחשובי תלמידי חכמים בירושלים העיד: פעם באו לפני הצדיק והתחננו שיפעל ישועה עבור אשה יראת ה' המתגוררת באמריקה, החולה במחלה קשה רח"ל. הרב ענה: "אם היא תבטיח ללכת רק במטפחת ולבער את הפאה, מבטיח אני שתיוושע". הללו ניסו לשכנע שהדבר קשה באיזור בו היא מתגוררת אך הרב נשאר תקיף בשלו. ימים עברו ומצב האשה החמיר עד שבאה בעצמה לארץ הקודש והחלה לבכות לפני הרב שיבטיח לה ישועה גם ללא החלפה למטפחת. אולם הרב נענה לעומתה: "תחליפי ותתראי". האשה בראותה עד היכן הדברים מגיעים, קיבלה על עצמה לבער את הפאה הנכרית וללכת רק במטפחת צנועה כדרך אמותינו הקדושות המכסה את כל השערות לגמרי, ופלאי פלאים! האשה נתראפה לגמרי והדבר גרם לקידוש ה' גדול, הן מגדולת עבדיו הצדיקים והן כמה גדול כחה של צניעות ישראל בשמיים.

מעשה פלא נוסף שמענו ממנהל ארגון "דרכא אחרינא" הי"ו ששמע אישית מחברו שהינו בעל העובדה, וזו תוכנה: אותו חבר המתגורר בשכונת "גאולה", חלתה זוגתו במחלת "מונו" הללו באו לפני הרב פריינד וביקשו ישועה. הרב השיבם: "האשה תקבל על עצמה להסיר את הפאה הנכרית וללכת במטפחת והמחלה תיעלם". אמנם, הללו קשה היה להם לקבל זאת, כאשר גברה המחלה רח"ל באה שוב האשה כשדמעות בעיניה, אך הרב התעקש ואמר "בערי את הפאה והחליפי למטפחת והמחלה תעלם". לאחר שכלו כל הקיצים קיבלה האשה על עצמה ללכת במטפחת והמחלה נעלמה.

עובדה נוספת הייתה ביהודי אחד שלא נפקד בילדים שנים רבות. הלה ניגש אל הרב וביקש ברכה להפקד, הרב השיבו: "זוגתך תקבל ללכת במטפחת ותסיר הפאה, ועוד השנה תיפקד". הללו אכן קיבלו כך ואכן נפקד בן זכר בתוך שנה.

עובדה מעניינת סיפר הרמ"א פריינד זצ"ל שהייתה עם סבו הגאון הקדוש מנאסיד זי"ע, שפעם באה אליו אשה שלא זכתה להיפקד בילדים שנים רבות ובכתה לפניו. הרב שהיה מגדולי הפוסקים והצדיקים בהונגריה השיב לה: "אף שקשה מאד לפעול אצלכם שיהיו לכם ילדים, אמנם אם תבטיחי להסיר את הפאה וללכת במטפחת תזכי לבת אחת". האשה אכן קיבלה זאת וזכתה בתוך שנה לבת. עבר זמן מה והחלו כמה מחברותיה לשכנעה שתחזור לפאה הנכרית, כי הרב הרי אמר שיהיה לה רק בת אחת, וכבר יש לה אותה, ומהלחץ חזרה לפאה כשהיא משתכנעת מדברי חברותיה, אך למרבה הצער נפטרה בת זו. האשה באה ישר בבכיות נוראות אל הרב מנאסיד. אך הרב שהיה בעל רוח הקודש מופלא זעק לעברה "מה את חושבת שזה משחק שביקשתי שתחליפי מפאה למטפחת? זה אש! שיחקת עם אש! איך חזרת לפאה? אינני יכול לעזור לך עכשיו.

צא ולמד ממעשיות מזעזעות אלו עד כמה יש להתנהג בצניעות כיון שע"י זה זוכים להצלחה רבה ברוחניות ובגשמיות, וזוכים לבנים תלמידי חכמים וכפי שאמרו רבותינו בתלמוד שבעה בנים היו לה לקמחית, וכולם שימשו בכהונה גדולה בזכות צניעותה.

הסערה השקטה

בכיסוי כראוי, וכן עשתה תיכף והסירה את הפאה ולבשה מטפחת, אשרי לתשובה שכוז.

ב. ג.ז. אשה מבוגרת בת למשפחה מכובדת הנוהגת בפאה זה כמה דורות. הגיעה למסקנה אחר הרבה התכוננות ויסורי מצפון כי אין שום הצדקה להסתבך באיסור דאורייתא והכשלת הרבים, ותיכף רוח אחרת נסכה בה. ובזריזות נשאה את רגליה לחנות מטפחות וברוח נדיבה קנתה שבע מטפחות למען לא תצטרך בשום פעם לחבוש יותר פאה.

ג. ג.ק. אשה נכבדה חובשת פאה מגיעה לחנות מטפחות, לשאלת המוכרת מה גרם לך ליישם תפנית חדה ונועזת זו, נענתה בפשטות: זה תקופה שאני קוראה במודעות המתפרסמות בענין - מה אגיד לך - "נוכחתי שכן הוא האמת" יותר אין לי מה להוסיף. לשאלת המוכרת באיזה אופן רצונה לקשירת המטפחת, נענתה: באופן הכי צנוע.

ד. ח.ל. אשה מבוגרת ורצינית מב"ב הזדמנה לחתונת מכרה בירושלים עיה"ק, מראה חן צניעות בנות ירושלים בכיסוי ראשן במטפחת בהידור לקח את עיניה שבי - ולא יכלה להסירן. הניחוח הזה שוב לא עזב אותה וכבש את לבה עד אשר מצאה את עצמה מעוטרת בנועם הצניעות הלזה. עד עתה עודנה לא מרפה בהבעתה העזה: "הרגשתי היא! בת מלך".

ה. א.ו. אחר החלטתה לעבור למטפחת, היתה הופעתה הראשונה בהופעה זו בחתונה משפחתית - להתרגשות כולם, תגובתה עם חזרתה - קורנת מאושר ועוז קודש: מעולם לא הרגשתי יהודיה כמו עכשיו בחתונה עם מטפחת.

ב"ה איכשר דרא, דור ההידורים, החיפוש והתשובה - הנחישות והצמאון לדבר אמת - מדלגים ע"פ מחיצות ומחנות - מציאות הדור הזה, הינה עדות חיה - כי לא תשכח מפי זרעו. אידיאות כבדות מנופצת והולכות אל מול מבקשי התשובה, כן קמו לתחיה כמה וכמה הלכות נשכחות, ומצוות מרושלות קבלו הידור פנים.

דור יקר זה לא איכזב גם בשטח הצניעות - ומצוות כיסוי הראש. לעת כזאת כאשר החושך יכסה ארץ, ופריצות דור המבל עולה עד לב השמים - זה לעומת זה גובר רוח טהרה ממרום - מאלוקיהם של אלו השונא זמה, ומיום ליום מתוספים והולכים גבורי כח ונשות חיל החפצים בצניעות כהלכתה ללא שום פשרות והתחכמויות, ובוחלים בזיופים, וחומדים בעטרת כיסוי הראש ללא פקפוק. ונושאים בגאון כבוד בת ישראל ויגבה לבם בדרכי ד'.

לנוכח זה מן הנראה לכון להביא לידיעת הציבור קצת "עובדות זוטות" מהסערה השקטה המתחוללת ב"ה בתוך מחננו, - "העובדות" זוטות הן למראה - אך עצומות באיכותן "בעלות העובדות" פשוטות למראיהן - אבל נאצלות הן בפנימיותן, מתהלכות המה בינותינו ללא שום גינונים בתוך החיים האפורים, אמנם במרום הן מזהירות כזוהר הרקיע. ומהם יראו וכן יעשו (העובדות מתפרסמות ללא שמות מטעמים מובנים).

א. י.מ. נתעוררה מאוד בתפלתה ביום הקדוש "הושענא רבא" לקראת חיתום הדין "הסופי" וברגע של אמת זה החליטה כי התשובה צריכה להיות "אמיתית" גם "מעשית", ובכן קבלה על עצמה מעתה לכסות את ראשה

להלן חלק תגובות והתבטאויות מכמה נשים אשר עשו את הצעד הנחוש הזה.

ג. מעולם לא שמעתי על שום נדנד קל בענין זה עד אשר הזדמנתי לכנס צניעות מפי אחת המרצות המעולות אשר היטיבה כ"כ לתאר את מהות הפאה הנכרית על כל מגרעותיה והתוצאות הבאות בעקבותיה ד' ירחם. ולמול זה האירה את עינינו באור יקרות חן הכיסוי האמיתי ובטעם העתיק של צניעות בנות ישראל. עד אשר נוכחתי בעליל, ההבדל ביניהם כבין אור לחושך, קיבלתי על עצמי, ואת דברי קיימתי, קניתי מטפחות ואת הפאות "שרפתי".

ד. אני מלאה תמיהה על בתי הספר שלנו שמתפקידם לחנך את התלמידות לכל מצוות הבורא ולהליכות בת ישראל כראוי ולצניעות מהודרת. - איך זה שמעולם בכל שנות לימודי, אם יסודי או תיכון לא שמעתי מעולם אף מילה אחת בנושא הפאה הנכרית, בעוד שבכל נושא אחר ביהדות השמיעו לנו על המון הידורים והחמרות, והוחדר בנו הרצון והחשק לחבב את המצוות ולהדר בהם בכל כחנו ולברוח מכל חשש איסור ולהתרחק מן הכיעור ומן הדומה לו עד קצה האחרון, אם כן איפוא בנושא מרכזי שכזה - צניעות בת ישראל - מצות כיסוי הראש - היתכן כ"כ להזניחו ולהשליט בו בורות מוחלטת. - בבורות נבערה זו עמדתי עד אחר חתונתי כאשר בעלי פרס בפני את נבכי הענין, ונודע לי ערעור כשרות הענין לאשורו, וב"ה אני שמחה ללכת חבושת כיסוי ראש במטפחות כהגון וברוח הדבקות והחביבות במצוה אשר הוחדר בנו בבית הספר.

ה. לאחרונה פגשתי בחברתי אשה רצינית ואשת ת"ח מופלג, ולתדהמתי היא חובשת מטפחת לראשה, לשאלתי בפנים מתמיהות: מה קרה? נענתה לי: כמוני כמוך היו הדברים רחוקים ממני והלאה, עד היום ההוא אשר חזר בעלי מהכולל ברגשת נפש פיו ממלמל ולא פוסק: לא יאומן! לא יאומן כי יסופר! למול

א. מאז ומתמיד היו הדברים מפליאים בעיני, והתהלכתי בנקיפת מצפון מה פשר הפאה בתור כיסוי ראש הלא כל פאות זמנינו הן בדיוק כמו השער ואף יותר יפות משיער כידוע לכל. אך לא עלה בדעתי, להעלות איזהו פקפוק בדבר מבחינה הלכתית - אלא שלאחרונה קלטו עיני מעל גבי מודעות ענק שבוע אחר שבוע מכל פוסקי הדורות, שכל פאות הנראות כשיער - כפאות זמנינו, אסורות לחלוטין לכל הדעות - קמתי ועשייתי מעשה והסרתי את הפאה מעל ראשי והחילתי לכסות ראשי במטפחת כדין, ואני מתהלכת במצפון נקי, ובלב רגוע ושמוח.

ב. אני אשה כבר בגיל "חמישים" ומעודי לא שמעתי על איזה צל של איסור בחבישת פאה, גם לא מפי מורות, מחנכות ומדריכות, בכל הכיתות והסמינר - הדבר היה בעיני גלאט כשר למהדרין, לאחרונה נזדמן לי לקרוא בענין זה ולתדהמתי נתגלה לי שהענין רחוק מלהיות פשוט והפוסקים אוסרים את זה באופן חמור ביותר ובכל הדורות היה שורה בזה מבוכה רבה, המידע הזה כבר עשק את מנוחת נפשי ולא הרפה ממני עד אשר הגעתי לכלל החלטה, מה לי להסתבך בדבר חמור כזה של איסורי תורה - גם האיסור עצמו, וגם באיסור הנורא של החטאת הרבים שהרמב"ם כותב על זה בהלכות תשובה פ"ג הלכה ו' "ואלו הן שאין להן חלק לעולם הבא אלא נכרתים ואובדין ונידונין על גודל רשעם וחטאתם לעולם ולעולמי עולמים ... ומחטיאי הרבים" ובהלכה י' "מחטיאי הרבים כיצד אחד שהחטיא בדבר גדול כגון ירבעם וצדוק ובייתוס, ואחד שהחטיא בדבר קל אפילו לבטל מצות עשה". ומשהגעתי לכלל החלטה אצתי מיד להוציא מחשבתי מכח אל הפועל וקניתי מטפחות לפני שיהא סיפק ביד היצר להתגבר עלי ולהעכיר את דעתי בנכליו.

מצוה עצומה היא, אבל אין בה כדי להקל מחומר הענין, לא לנו הכבוד וההדר להסתמך על היתרים קלושים שכאלו... דבריו הבהירים ומלאים שלטון חכמת התורה לא הותירו לי עוד מקום לתהות ולהסתפק מה עלי לעשות מכאן והלאה... תוך שאני מפשפשת בעצמי איך אתחיל לשקול צעדי מעתה - ורוח ממרום נסכה בי ובעוזי וחדוותי קודש נשבה בכל איברי בריה חדשה מצאתי את עצמי - חפיצה וחושקת לעשות רצון קוני בשלימות, ורגלי החלו מוליכות אותי ורצות כצבי לעבר חנות מטפחות, וברגשת קודש מדדתי והתאמתי מטפחות לפי מידתי כראוי לעסוק במצוה מפוארה שכזו... מה אומר לך מאז מלווה אותי הרגשה קבועה וחדות קודש על אשר אני זוכה בכל רגע לקיים מצוה עצומה זו של כיסוי הראש ולהעשיר את אוצרי בגן עדן עד אין קץ.

סערת רוחו נתמלאתי סקרנות כולי, וכל כולי אוזן לשמוע דבריו הקולחים בהתפעלות אודות נושא הפאה הנוכרית אשר עלה היום בביהמ"ד על שולחן הדיונים ולאחר משא ומתן משולהב וניתוחים מעמיקים בנידון הגיעו למסקנא האריות שבחבורה תלמידי החכמים המובחרים בכולל, כי לפי מה שהתברר לאחרונה כי הפאות של ימינו (אף הפשוטות ביותר) הם "פשוט אסורים" נזי שערות ממש" איננו כיסוי - ולא מצניע ומונע הרהור כלל - לא על כגון זה דנו בכלל להיתר ואין כאן שום היתר, ולא נותר לנו כי אם לדונם לכף זכות כי היא שגגה עצומה הנובעת מטעות וערבוב מושגים אשר נשתרבב בתוך הלכה חמורה זו אשר אינה מתגלית כי אם אחר לימוד הסוגיא במתינות וניתוח מעמיק בשרשי הענין - אם אמנם ללמד עליהם זכות

צניעות שהיתה בך היא חסה עליך.

בס"ד

מורה נבדדת ב"בית יעקב" החלה לאחרונה לבוא וללמד תלמידותיה כשהיא הולכת ב"שאל" [= "רדיד" - "צעף" (הגהות מיימוניות אישות פכ"ד)], שאלוה תלמידותיה ומכרותיה "מדוע לך לעשות כן? הרי בבית יעקב (לעת עתה...) רובן של המורות חובשות פאה לראשן, ואיך הגעת בנוסף למטפחת (חייב מצד הדין¹) גם ל- שאל (הידור)?... על מה ולמה הינך נוהגת כן?"

היא השיבה לעומתם: "סיפורה לי פעם, אחת מנכדותיו של הגה"צ המופלא רבי חיים שמואלביץ זי"ע ראש ישיבת מיר. כי שאלה פעם את סביה הגדול (שהיה ענק שבענקים כמפורסם): "סבא, מתי יבוא משיח"? והוא ענה לה במתק לשונו: "בתי, כאשר תלכי ברחוב ותראי נשים המכוסות מכף רגל ועד ראש, תדעי כי משיח בפתח..." ואני בלכתי ברחוב בראותי הרבה נשים צדקניות ההולכות ב-שאל (שרבו ב"ה לאלפים במקומות רבים) נזכרתי במה שסיפורה לי הנ"ל ואמרתי לעצמי רצוני להיות ממקרבות הגאולה ולהיות בצוותא עם האמהות הקדושות...

והיות וב"ה ההתעוררות הולכת וחוצה חוגים ועדות עד כי אלפי נשים צדקניות הולכות ב-שאל ואינן מתפעלות מלעג השאננים (כמבואר בשו"ע או"ח סי' א' "ולא יתבייש מפני בני אדם המלעיגים עליו"). אשרי להן מהמחכה להן בעולם שכולו נצח. לכך כל אשה המקבלת על עצמה ללכת ב-שאל תוכל להתקשר לטל: 02-5820178 ולמסור את שמה, והצדיקים שליט"א יזכירוה בתפילותיהם. וחפץ ה' בידכן יצליח אמן.

¹ בכל פאות זמנינו, כמבואר באריכות בספר "דת משה וישראל" ובספר "סוגיא דפאה נכרית" ובעוד ספרים. המעוניין לדעת, אפשר להתקשר לטל. 025825891

חז"ל הקדושים אומרים (תענית ח') "אין הברכה מצויה אלא בדבר הסמוי מן העין" נמצא שהלובשים רדיד (שאל) מביאים ברכה גדולה, עוד מצאנו בחז"ל (ברכות סב) "מן התורה-בן הריגה אתה כו' אלא צניעות שהיתה בך- היא חסה עלך", נמצא שע"י צניעות ניצלים ומוגנים - ואף זוכים לבנים טובים וכל טוב².

מצאנו לנכון לפרסם ולשתף אתכם עם הנסים הנפלאים ועובדות שהיו עם הרדיד:

א) אחת המעלות שיש ברדיד (שאל) שהוא מכסה, שנעשה סמוי מן העין, וזה מסיר קנאה. כמו שלמדים מהסיפור הבא: אשה אחת גרה בשכונת לחילונים, והשכנה החילונית הייתה מקנאה בה באופן נורא, וכל פעם שנפל דבר קטן לחצר, טענה שעשו זאת בכוונה, אם הזיזו כסא טענה שעוררו אותה משנתה, וכיוצא בזה הייתה מלאה טענות על כל צעד ושעל. המצב הגיע לידי כך שהוכרחה למכור דירתה, והנה, אחר שעזבה דירתה, כאב הדבר לשכנה החילונית, היא התקשרה אליה וסיפרה לה מה היה הגורם שהביא אותה לקנאה. היא סיפרה שתמיד בעת שהשכנה החרדית יצאה מביתה, היה בעלה החילוני קורא לה לחלון ואומר לה: "בואי לראות את השמלה היפה שהשכנה לובשת, ראי איך היא לבושה יפה" כך הוא נהג תמיד כשראה אותה, וזה הביא לקנאה גדולה כזו. כאשר שמעה זאת, החליטה שהיא תלבש רדיד כדי להוסיף בצניעות.

ב) אשה שזכתה להסיר פאה ולהתעטר בכיסוי ראש כהלכה, מספרת כדלהלן:

"פגשתי פעם אשה הלובשת רדיד ושאלתי אותה: 'למה את לובשת זאת?' ענתה, שהיא רוצה להתנהג לפנים משורת הדין, שהרי הקב"ה חונן אותנו בבנים, פרנסה, נחת, יותר ממה שמגיע לנו, לכן גם אני רוצה לתת להקב"ה, משהו יותר'. 'מששמעתי זאת לבשתי גם אני רדיד' מסיימת האשה.

ג) אשה אחת התגוררה בבנין שהיה בו רופא משפחה, פעם, כשהוצרכה לצאת לרחוב ולבשה בגדים כדרכה לצאת בהם לרחוב, פגש אותה הדי"ר ושאלה: "איזו שמחה יש לך היום?" היא הבינה מכך, שאפילו הדי"ר יודע שהיא הולכת עתה למקום מיוחד והחליטה שמעכשיו היא לובשת רדיד. לא כל אחד יוכל להשתתף ולדעת איזה בגד היא לובשת ולאן היא הולכת עכשיו.

ד) מעשה בילד שהיה לו חוס גבוה כמה חודשים וכל הפעולות שעשו לא הועילו, רק כאשר אמו תחיי לבשה רדיד, ירד החוס בע"ה והילד הבריא.

ה) ילד אחד שלא תפס את הא"ב, כמה שניסו ללמדו, התייעצו במחנכים ומלמדים ולא הועיל כלום, אמו תחיי החליטה ולבשה רדיד והילד התחיל לקלוט את הא"ב, וכיום הילד הוא ב"ה מהמצוינים בכתה.

ו) לאשה אחת נולד בן כמה שנים אחרי החתונה, והילד נחלה ל"ע, המצב התדרדר עוד ועוד עד כדי כך, שהרופאים אמרו לאמו תחיי שאין לה עוד מה לשבת כאן בביה"ח, יכולה היא לחזור לביתה לישון, וכאשר יהיה אחרי הכל ח"ו יקראו לה. האמא, נשבר לבה בקרבה מאד וחזרה לביתה. על אם הדרך עלה בדעתה ללבוש רדיד על הראש, אולי בזכות זה יציל הקב"ה את בנה. ואכן לבשה תיכף רדיד, למחרת בבקר, כשהלכה לביה"ח לראות את מצב בנה, כשהגיעה, הבחינה שמיטת בנה ריקה ונבהלה מאד, היא חששה שכבר הובילוהו לחדר המתים רח"ל. לשאלתה הראתה לה הרופאה, איך בנה יושב על הארץ ומשחק עם ילד אחר, ממש נס מחוץ לגדר הטבע, ממצב כה נואש יתרפא הילד במהירות כה רבה, ישועת ה' כהרף עין.

² כמובא בחז"ל (מגילה י': לגבי תמר, וביומא מז. לגבי קמחית, במדרש רבה במדבר א,ג, בתנחומא פר' וישלח ה', ובזוהר הקדוש באריכות, מובא ב"משנה ברורה" ס"י ע"ה סקי"ד, ע"ש).

ז) אשה אחת שהחלה ללבוש רדיד, בזמן שהתחיל ההתעוררות לזה, הוצרכה לסדר דבר מה ברח' יפו בירושלים, והתביישה אז ללכת לשם עם הרדיד. היא החליטה לפתוח חומש ולראות מה כתוב שם. כאשר פתחה ראתה כתוב: "ולא תמותו" היא פירשה לעצמה שבוודאי היא לא תמות מרוב בושה... והלכה עם הרדיד. בדרך נהיתה צמאה ונכנסה למסעדת "סבארו" לקנות לה בקבוק מים. דקה אחרי שיצאה מהחנות, פוצץ עצמו מחבל עם מטען גדול במסעדה ונהרגו שם 11 איש עם פצועים רבים רח"ל, רסיסים רבים נפלו סביבה ומאד קרוב אליה, אבל אף אחד לא פגע בגופה ב"ה, אפילו לא בשריטה קלה. וראו עין בעין איך ניצלה בזכות הרדיד ממש ממות לחיים, מסביבה היו הרבה פצועים והרוגים והיא יצאה לחיים ולשלום בריאה וחזקה ב"ה. עכשיו הבינה את הפירוש האמיתי של "ולא תמותו"...

ח) אשה אחת נודמנה במקום ציבורי שהיו שם גם אנשים, אברכי כולל, לפתע נכנסה אשה פרוצה, מעורטלת מאד מצניעות רח"ל. כאשר ראתה זאת האשה לא יכלה להרגע ממראה עיניה, וכאשר חזרה לביתה, נכנסה לחדר ועשתה חשבון לעצמה, כיוון שהפריצות גוברת כ"כ רח"ל, עלינו להגביר הקדושה לעומתה. זה לעומת זה, והיא החליטה ללבוש רדיד.

ומזה צריכה כל אשה ללמוד מוסר השכל, לעשות כל דבר כדי לחזק את הצניעות כמה שיותר, כדי שלא נגיע ח"ו למצב של אפילו רגע "ושב מאחריד" ח"ו, כי הפעם היחידה בתורה הק' שכתוב עונש כה חמור, הוא רק כשיש חוסר צניעות ח"ו והרי על כל אבר ואבר שהקב"ה ברא את האשה אמר לה: תהי צנועה, תהי צנועה. ואנו טעונים כל כך הרבה שמירה בזמנינו.

ט) האשה מרת ג.כ. מפתח-תקווה נחלתה ל"ע, ונתגלה אצלה גידול ממאיר רח"ל. קבעו תור לניתוח ביום שלישי שלפני פורים. בשבת שלפני זה לבשה רדיד, וביום שלישי הלכה לבית החולים. לפני הניתוח עשתה הרופאה אולטרה סאונד כדי לראות מה מצבה בדיק, הגידול לא היה. הוא נעלם לגמרי לפליאתם של הרופאים.

י) האשה מרת ו.ב. מטאש קנדה, לבשה לפני כמה שנים רדיד על ראשה, כי הייתה זקוקה לישועה בדבר מסוים. לאחר מכן, הסתפקה ברדיד על גבה, מפני שהיא מתגוררת בטאש והיה קשה לה הדבר. והנה, יומיים לפני יום השנה של אמה ע"ה, אמה נגלתה אליה בחלומה עם רדיד מעל ראשה ומעל גבה ואמרה לה: "דעי נא בתי היקרה תחי' כי אלו ההולכות בלבוש כזה הן תהיינה הראשונות שילכו לקבל פני משיח צדקנו" כאשר ראתה זאת האשה לבשה תיכף רדיד על ראשה.

י"א) המעשה דלהלן קרה עם מרת... ביום ט' אדר תשס"ב. היא החלה פתאם לחוש מאד ברע והרגישה שהיא נחנקת רח"ל, וכבר לא יכלה להשמיע קולה. נסעה מייד לרופא ועשו לה א.ק.ג. בליבה והתברר שזוהי התקפת לב חמורה רח"ל.. הזמינו מייד אמבולנס להובילה לבית החולים לטיפול נמרץ. בינתיים, עד שהגיע האמבולנס והרופאה לא הייתה אז בחדר, נגשה האשה אל המזוזה שבדלת והבטיחה ונדרה לה' שהיא תלבש רדיד מעל ראשה כדי שיהיה לה לרפואה. היא, כמוכן, לא יכלה להגיד זאת בפה כי כאמור לא יכלה להשמיע קול, אלא החליטה זאת בליבה.

כבר בדרך לבית החולים השתפר מצבה מאד, עשו לה א.ק.ג. וממש לא יאומן, הכל בא על מקומו בשלום!

הרופאים השאירו אותה יום אחד בטיפול נמרץ כדי לראות מה המצב בהמשך. הרופאים השתוממו למראה עיניהם, שמהתקפת לב כה חמורה, הבריאה בכזו מהירות ושחררה מבית החולים.

י"ב) לפני שלושים שנה, נחלתה הרבנית מרת מ. תל"ט"א אמא לילדים במחלה הידועה רח"ל. היא הייתה כבר במצב קשה מאד, מיהרו ללכת להגה"ק ר' יהודה הורוויץ זצוק"ל מדז'קוב וכן

להגה"ק ר' משה ארי' פריינד זצוק"ל גאב"ד ירושלים. שניהם אמרו שתלבש רדיד על ראשה ותתרפא בעייה, וכן היה. כיום ב"ה היא סבתא של עשרות נכדים ובני נכדים בלעה"ר.

(ג) אשה מבית שמש שהייתה מהראשונות שלבשו רדיד כבר בתחילת התקופה, הייתה לה אסיפת הורים, והתקשתה ללכת עם הרדיד מפני שפחדה ממבטי הסובבות. אך חרף הקשיים הלכה עם הרדיד, כשהלכה, יצא בנה מביתה ועבר את הכביש. לפתע, הגיע רכב גדול שלא הבחין בילד והמשיך לנסוע כשהילד בין הגלגלים. קראו מייד לאמבולנס ובדקו את הילד, והנה, לא קרה לו כלום, אפילו לא שריטה קלה וכולם השתוממו למראה עיניהם. וראו בחוש שבזכות המסירות נפש לצניעות של האם הציל השי"ת את הילד.

(ד) אשה אחת, אמא לילדים קטנים, הרגישה לא בטוב והלכה לרופאה. הרופאים הפחידוה שיש לה צהבת חזקה שהופרשה לדמה ושאר סיבוכים רח"ל. שלחה בתוקף לבית החולים, והמצב הורע מיום ליום, היא הרגישה איך כוחותיה אוזלים כפשוטו. הרופאים כבר לא נתנו לה סיכויים ה' יצילנו. האשה החליטה ללבוש בבית החולים רדיד, וקיוותה לה' שבזכות הצניעות ירפאנה השי"ת ממצבה הקשה.

יום אחד היא הוצרכה לעבור טיפול קשה, שלא כולם יכולים לעבור אותו בשלום רח"ל, אבל לא היתה ברירה אחרת וכבר הובילוה לטיפול. פתאם באה הרופאה ואמרה שמוכרחים לדחות את הטיפול, כי צריכים לקבל עכשיו אשה אחרת באופן דחוף, וקבעו לה תור לעוד כמה ימים. מאז החלה להרגיש קצת הטבה וכך השתפר המצב יותר ויותר וכאשר הגיע היום שבו נועד לעשות את הטיפול, אמרה הרופאה שצריכים קודם לעשות צילום כדי לבדוק את המצב לאשורו. והנה, לא יאומן, הצילום יצא טוב ולא הוצרכו לעשות את הטיפול הקשה. הרופאים לא יכלו להאמין שבימים מספר המצב כה ישתנה. האשה נשארה עוד כמה ימים בביה"ח ויצאה ב"ה בריאה וחזקה עם הרדיד.

(ט"ו) סיפור שקרה ממש לאחרונה: נערה בת 14, חולת דיאליזה במצב גרוע מאד, עד שהגיעה למצב של השתלת כליה. משנמצאה התורמת, התכוננו כבר לניתוח, אך לפני הניתוח קיבלה על עצמה האמא של הנערה ללבוש שאל, והנה בבדיקות שנערכו שוב, התגלה שהכליות החלו לעבוד !!!

(ט"ז) אשה מבוגרת, חמישה חדשים לפני פטירתה, לבשה רדיד. והנה היא מופיעה בחלום לנכדתה ואומרת לה: "דעי לך, על אותם חמישה חדשים שלבשתי שאל, יש לי היכל מיוחד בשמיים".

(יז) גב' כ. מבני ברק סבלה מגידול ממאיר באוזן רח"ל, עד שקיבלה על עצמה ללבוש שאל, והנה הגידול נעלם כלא היה.

(יח) אשה אחת סבלה לא עלינו משלוש פריצות דיסק, שהסבו לה כמובן סבל רב. היא סבלה מכך חמש שנים.. עד שקיבלה על עצמה ללבוש שאל, והבלתי יאומן קרה, פריצות הדיסק הסתדרו באורח פלא.

(יט) נערה אחת עסקה בתפירה, כשלפתע נכנס ה"פורס" של התפרים לתוך אחת מעיניה. הרופאים כשראו את מצב העין לפני הניתוח אמרו שנראה להם שהעין איבדה את מקור הראיה רח"ל. האמא של אותה נערה התלבטה קשות אם לקבל על עצמה ללבוש שאל או לא, ולבסוף החליטה שכן - למען רפואת בתה. למחרת אחרי הניתוח החלה הנערה להתלונן על כאבים והחליטו לרופף לה את התחבושת. כשהורידו לה את התחבושת קראה הנערה "אני רואה בשתי העיניים!" מאור עיניה חזר ואפילו לא נזקקה למשקפיה.

(כ) אשה אחת לא חשה בטוב תקופה מסוימת וילדיה היו אצל קרוביה. כאשר הוטב מצבה, עוד לפני שלקחה בחזרה את ילדיה, צריכה היתה להשתתף בברית מילה בבני ברק, בבית החלמה

"אם וילד". זה היה זמן קצר לאחר שלבשה את הרדיד, ונלחמו רעיונותיה בקרבה, האם ללכת עם הרדיד או לא, מפני שהיו שם הרבה נשים שאצלם היה זה דבר חדש. לבסוף החליטה שמכיוון שאיננה יוצאת מביתה בלי הרדיד, התגברה והלכה עמו אע"פ שהיה לה קשה מאד.

בדיוק באותו זמן שנסעה לברית מילה, ילדתה בת השנתיים וחצי שהיתה אצל גיטתה באשדוד, טיפסה על סולם גבוה שעמד ליד גדר החצר בקומה גבוהה, הסולם נשאר בחצר עקב תליית שלט ושכחו להכניסו בחזרה. הילדה היתה כבר על המדרגה הגבוהה ביותר וקצת מוטה לצד מטה, גיטתה שהבחינה בזה בפתאומיות נבהלה נוראות והשמיעה קול צעקה, ואז הילדה הסתובבה לצד הבית וממש ניצלה מליפול. הנס קרה ממש באותו זמן שהאמא התגברה ונסעה לברית המילה עם הרדיד.

כשחזרה מהברית, התקשרה אליה גיטתה, ושאלה "איזה דבר גדול עשית היום בשביל הקב"ה שהציל את ילדתך? נס כזה!" ואז היא סיפרה לה על הויכוח הגדול שהיה לה בינה לבין עצמה, האם ללכת עם הרדיד או לא, ולבסוף כן הלכה עמו. ובזכות הצניעות הציל הקב"ה את בתה.

וגיטתה אומרת שהנס היה כ"כ גדול שכל פעם שהיא רק נוכרת בזה, היא נחרדת עד עומק נפשה. וכמ"ש חז"ל: "צניעות שהיתה בך היא חסה עליך".

שמעי בת וראי והטי אזנך לכל העובדות הנוראות שקרו, ניתן לקבל מספרי טלפון של כל אחת מבעלות הסיפורים. באמתחותינו עוד עובדות מאנשים שנושעו, בבנים, שלום בית, בריאות, קשיים בחינוך, ילדים שנעשו רגועים יותר, פרנסה, נחת, אנשים נרגעו, מרגישים קרוב יותר להקב"ה שזהו הדבר הטוב ביותר ומרגישים חיים מאושרים יותר כמו שאמר אדוננו דוד נעים זמירות ישראל "ואני קרבת אלוקים לי טוב" (תהילים עג כח) פירוש שאין דבר יותר טוב מאשר להרגיש קרבה להקב"ה.

הבה ננצל את ההזדמנות להתקרב להקב"ה ולמלאת ימינו, לא לבטל שום יום ושום רגע כל עוד אנו חיים על פני האדמה. כמו שאמר ר' ישראל סלאנטער זי"ע "כל זמן שהנר דולק אפשר עוד לתקן" וכמו שידוע המעשה מהרבי ר' אלימלך מליז'נסק זי"ע בעל ה"נועם אלימלך" שהיה דרכו ללכת עם בנו בכל יום שישי לבית הקברות, ואמר לו "ראה נא כל אלו הקברים, התבונן נא כמה היו הם חפצים ושמחים אילו היו נותנים להם עוד שעה אחת לחיות ולתקן, אבל הם כבר אינם יכולים, והאדם לא יודע את עתו, ויפה שעה אחת קודם".

נסיים בדבריו של הגה"ק רבי בנימין ראבינאוויטץ זי"ע שכאשר אדם מתנהג עם השי"ת למעלה מדרך הטבע, אז השי"ת מתנהג עמו מדה כנגד מדה ועוזר לו מעל לדרך הטבע, וכמו שראינו כל הניסים הגלויים שסופרו פה.

ובזכות נשים צדקניות נגאלו אבותינו ממצרים (מסי' סוטה יא א): ובזכותן עתידין להגאל (ילקוט רות סוף אות תר"ו).

חשוב לציין שרבני הבד"צ מעודדים לחזור למנהג הק' שהיה נהוג מקדמת דנא, שלא לצאת לרחוב בלי "שאל". דבר המבוסס עפ"י הרמב"ם ו"שולחן ערוך". והבטיחו שע"י זה יושפע שפע של רפואות וישועות והרבה השפעות טובות ממרום.

ליקוט מעט מזעיר ממאמרי חז"ל והספה"ק בענין הצניעות

גם בתולה צריכה זהירות יתירה –

מעשה נורא מרבי יוסי דמן יוקרת – ולהתפלל שלא תכשיל

אור החיים הקדוש (ויקרא ט, כט) אל תחלל את בתך וגוי פירוש יצו האל-ל למי שיש לו בת, שלא ינהג בה מנהג חולין להראותה לפני כל ולהתנאות לפנייהם, אלא כבודת בת מלך פנימה (תהלים מה יד), והגם שיתכוין בה להנאת זיווגה כדי שיוודע כי בת יפה ונעימה היא ותנשא להראוי לה, עם כל זה יצו האל-ל כי חילול הוא לה, והיוצא מזה הוא להזנותה לא להשיאה, **כי יבער בה אש הטבעי ותחלל כבודה**, ולא זו בלבד **אלא שתהיה סיבה להבעיר אש בלב רואה וחומד ותזנה הארץ, ולבסוף ומלאה הארץ זימה, ונמצא עון כל הרשע תלוי בצוארו** וצא ולמד מה שפירשתי בפרשת אחרי מות (ליל יח ב) בפסוק כמעשה ארץ מצרים, שחוש הראות יגדיל החפץ בדבר ויבטל כח הרצון במניעה ויטהו אל חפץ המעשה רחמנא ליצול:

מס' תענית (כד.) רבי יוסי דמן יוקרת [מהמקום ששמו יוקרת] הויא ליה ברתא [היתה לו בת] בעלת יופי. יומא חד חזיא לההוא גברא דהוה כריא בהוצא וקא חזי לה [יום אחד ראה לאיזה גבר שמחטט בגדר הנצרים ומסתכל עליה דרך החורים שבגדר]. אמר לו: מאי האי - ? [מה זה שאתה מסתכל] - אמר ליה: רבי, אם ללוקחה לא זכיתי, לראותה לא אזכה - - ? אמר לה: בתך, קא מצערת להו לברייתא [את מצערת לבריות] - **שובי לעפריך, ואל יכשלו ביך בני אדם.**

מס' סוטה (כב.) אמר רבי יוחנן: למדנו יראת חטא מבתולה, דר' יוחנן שמעה לההיא בתולה דנפלה אאפה, וקאמרה [שנפלה על פניה ואמרה] - : רבונו של עולם, **בראת גן עדן ובראת גיהנם, בראת צדיקים ובראת רשעים, יהי רצון מלפניך שלא יכשלו בי בני אדם.** וכל זה מדובר מדורות ההם, ומה נאמר כבר בדורנו זה.

מפורש בחז"ל שחוסר צניעות גורם: לחורבן, להרג, לגלות, לצרות ועונשים לטובים ורעים רח"ל וקצת ענייני מחאה

מס' יומא (ט.) מקדש ראשון מפני מה חרב - ? מפני שלשה דברים שהיו בו: עבודה זרה, וגלוי עריות, ושפיכות דמים. כו' **גלוי עריות**, דכתיב (ישעיהו ג, טז) **ויאמר ה' יען כי גבהו בנות ציון - ותלכנה נטויות גרון - ומשקרות עינים - הלוך וטפוף תלכנה - וברגליהן תעכסנה.** - ומפרשת הגמרא: **"יען כי גבהו בנות ציון"** - שהיו מהלכות ארוכה בצד קצרה, [פרש"י בישיבהו שם, "ארוכה מהלכת בין שתי קצרות כדי שתהא נראית צפה למעלה מהם"] **"ותלכנה נטויות גרון"** - שהיו מהלכות בקומה זקופה [שהליכה באופן כזה מושכת את העין], **"ומשקרות עינים"** - דהוו מליין כוחלא עיניהן, **"הלוך וטפוף תלכנה"** - שהיו מהלכות עקב בצד גודל [פרש"י (שבת סב.)] **"למעט בהילוכם, שיהו מסתכלין בה, והיא שוהה בפסיעותיה**], **"וברגליהן תעכסנה"** פרש"י שהיו עושות פעולות ברגליהן כדי להבעיר בבחורי ישראל יצר הרע כעכס זה של נחש, עכס הוא ארס של נחש. ובגמרא שם שמתזות ברגליהן מור ואפרסמון [מייני בשמים] אצל בחורי ישראל ומכניסות בהם יצר הרע כארס. ובאבן עזרא ובאברבנאל וברד"ק פירשו שהיו **"משמיעות קול" בנעליהן.** ובמהר"י קרא פי' שהיו הולכות **בנעליים מצוירין.**

[הרי שהליכה באופן שמושך עין, קוראים לזה חז"ל גילוי עריות, וזה גרם לחורבן, להרג רבואות רבואות מישראל, ולגלות פליטי החרב, ולשאר כל הצרות שפקדם ה' יצילנו].

עיינ תרגום יונתן בן עוזיאל על הפסוק לא תנאף (שמות כ"ג - דברים ה',טז) שענייני עריות מביאים מיתה לעולם.

בראשית פרק ו (ב) ויראו בני האלהים את בנות האדם וכו' (ה) וירא ה' כי רבה רעת האדם בארץ (ז) ויאמר ה' אמחה את האדם וכו'. ועיין שם (ב) בתרגום יונתן בן עוזיאל שהיו כוחלין עיניהן ומפרכסין ומהלכין בגילוי בשר וגרמו להרהורים - ולכן הביא הקב"ה את המבול עליהם.

מדרש על הפסוק (ב) הנ"ל (בראשית רבה כו ה, ויק"ר כג,ט) אמר רבי שמלאי בכל מקום שאתה מוצא זנות אנדרלומסיה באה לעולם והורגת טובים ורעים, רבי עזריה ורבי יהודא בר רבי סימון בשם רבי יהושע בן לוי אמר על הכל הקב"ה מאריך אפו חוץ מן הזנות. (וכן הוא בויקרא רבה פרשה כג ט, תנחומא בראשית יב ילקוט בראשית רמז מג, פרשת אחרי-מות רמז תקפה מובא ברש"י בראשית ו יג).

מס' בבא קמא ס. אר"ש בר נחמני א"ר יונתן אין פורענות באה לעולם אלא בזמן שהרשעים בעולם ואינה מתחלת אלא מן הצדיקים תחלה שנאמר כי תצא אש ומצאה קוצים אימתי אש יוצאה בזמן שקוצים מצוין לה ואינה מתחלת אלא מן הצדיקים תחלה שנאמר ונאכל גדיש ואכל גדיש לא נאמר אלא ונאכל גדיש שנאכל גדיש כבר. תאני רב יוסף מאי דכתיב (שמות י"ב) ואתם לא תצאו איש מפתח ביתו עד בקר כיון שניתן רשות למשחית אינו מבחין בין צדיקים לרשעים ולא עוד אלא שמתחיל מן הצדיקים תחלה שנאמר (יחזקאל כ"א) והכרתי ממך צדיק ורשע בכי רב יוסף כולי האי נמי לאין דומין א"ל אביי טיבותא הוא לגבייהו דכתיב (ישעיהו נ) כי מפני הרעה נאסף הצדיק.

מס' עבודה זרה (זו-:יח). אתיוהו לרבי חנינא בן תרדיון כו' גזרו עליו לשריפה, ועל אשתו להריגה, ועל בתו לישב בקובה של זונות. [ומפרשת הגמרא] - עליו לשריפה, שהיה יח. עמוד א] הוגה את השם באותיותיו כו' ועל אשתו להריגה דלא מיחה ביה [שהיה עליה למחות בבגלה ר' חנינא בן תרדיון שלא להגות את השם באותיותיו]. מכאן אמרו: כל מי שיש בידו למחות ואינו מוחה - נענש עליו. ועל בתו לישב כו' דאמר ר' יוחנן: פעם אחת היתה בתו מהלכת לפני גדולי רומי, אמרו: כמה נאות פסיעותיה של ריבה זו, מיז דקדקה בפסיעותיה [פרש"י דקדקה - לפסוע פסיעות נאות וכתוב (תהלים מה) כל כבודה בת מלך פנימה]. והיינו דאמר ר' שמעון בן לקיש, מאי דכתיב: (תהלים מט) עון עקבי יסבני - ? עונות שאדם דש בעקביו בעולם הזה - מסובין לו ליום הדין.

ועיין תוס' ב"ב י: ד"ה עליונים למטה ותחתונים למעלה, "פי' ר"ח דאמרו הגאונים שקבלה בידם רב מפי רב דעולם הפוך היינו שראה שמואל דהוה יתיב קמיה דרב יהודה תלמידיה משום דמיחה בשמואל וכו'", ועיין רמב"ם דעות פ"ו ו-ט, וסה"מ עשה ר"ה וז"ל: "שצונו להוכיח החוטא או מי שירצה לחטוא ולמנוע אותו ממנו במאמר התוכחה, ואין ראוי שיאמר, אחר שאני לא אחטא אם יחטא אחר זולתי מה לי עם אלוקיו, זה הפך התורה אבל אנחנו מצווין שלא נחטא ושלא נעזוב זולתינו מאומתינו שימרה, ואם השתדל להמרות חייבין אנו להוכיחו... אפילו אלף פעמים... ואפילו הפחות

לנכבד, הוא חייב להוכיחו ואפילו קלל אותו וביזהו לא יסור מלהוכיחו עד שיפריז כמו שבארו מקבלי התורה ואמרו (ערכין טז): עד הכאה", עכ"ל. ועיין שבת (נה.). אמר ליה רבי זירא לרבי סימון לוכחינהו מר להני דבי ריש גלותא אמר ליה לא מקבלי מינאי אמר ליה אף על גב דלא מקבלי לוכחינהו מר וכו' אמר לו הקדוש ברוך הוא לגבריאל לך ורשום על מצחן של צדיקים תיו של דיו שלא ישלטו בהם מלאכי חבלה ועל מצחם של רשעים תיו של דם כדי שישלטו בהן מלאכי חבלה אמרה מדת הדין לפני הקדוש ברוך הוא רבונו של עולם מה נשתנו אלו מאלו אמר לה הללו צדיקים גמורים והללו רשעים גמורים אמרה לפניו רבונו של עולם היה בידם למחות ולא מיחו אמר לה גלוי וידוע לפני שאם מיחו בהם לא יקבלו מהם אמרה לפניו רבונו של עולם אם לפניך גלוי להם מי גלוי והיינו דכתיב זקן בחור ובתולה טף ונשים תהרגו למשחית ועל כל איש אשר עליו התו אל תגשו וממקדשי תחלו וכתוב ויחלו באנשים הזקנים אשר לפני הבית תני רב יוסף אל תקרי מקדשי אלא מקודשי אלו בני אדם שקיימו את התורה כולה מאלף ועד תיו (וב"ה שיש כבר הרבה שנטשו את הפאה נכרית והתכסו בכיסוי הגון, אחרי שהסבירו להם את כל הענין), וכן הוא בתנחומא תזריע סוף אות ט' ומסיים שם "ולפיכך היה להם למחות בידם ולהתבזות על קדושת שמך, ולקבל על עצמן ולסבול הכאות מישראל, כמו שהיו הנביאים סובלים מישראל, שהרי ירמיה סובל כמה צרות מישראל וישעיה כמו כן דכתיב, גוי נתתי למכים ולחיי למרטים (ישעי' ג, ו) ושאר הנביאים, עכ"ל. ועיין שער הציון סי' תר"ח סק"ג מביא תשב"ץ ח"ב סימן מ"ז וז"ל: "ואילו הנחנו בני אדם על מה ששוגגין בכל יום היו מוסיפין שגגות ותפול התורה מעט מעט ח"ו וכו'", ע"ש. וז"ל שיטה מקובצת (ביצה ל.): "והעיד הריטב"א ז"ל בשם רב גדול מאשכנזים שהעיד בשם רבותיו הצרפתיים ובכללם ר"י ומהר"מ מרוטנברג שלא נאמרו דברים הללו אלא לדורותם, אבל בדור הזה שמקילין בכמה דברים ראוי לעשות סייג לתורה ואפילו בדרבנן מחינן וקנסינן להו עד דלא לעברו לא בשוגג ולא במזיד, ושכן הוא במדרש ירושלמי והדבר נראה לי נכון", עכ"ל. ועיין חכמת שלמה למהר"ש קלוגר שם (או"ח ריש סי' תר"ח).

זהר הקדוש פרשת נשא (תרגום ללשה"ק מובא במשנה ברוח עי"ה סק"י"ז) א"ר חזקיה תבא מארה על זה האיש שמניח לאשתו להתראות משערות ראשה החוצה מכיפתה, וזהו אחד מענייני הצניעות שבבית, והאשה שמוציאה משערות ראשה החוצה להתקטט בהן, גורמת **עניות לבית**, וגורמת **לבניה שלא יהיו חשובים בדורם**, וגורמת **לרוח טומאה שישרה בבית**, מי גרם כל זה, אותן השערות שהתקטטה בהן מבחוץ, ואם בבית כך כל שכן בשוק, וכל שכן אם היא מראה חציפות אחרת, ולפיכך אשתך כגפן פוריה בירכתי ביתך אמר רבי יהודא, שער הראש של האשה שמתגלה, גורם לשער אחר להתגלות, ולפגום אותה. ע"כ צריכה האשה שאפילו קורות ביתה לא יראו שער אחד מראשה, וכל שכן בחוץ, בא וראה, כשם ששער הזכר הוא חמור מן הכל כמו כן לנקבה, צא וראה כמה פגם גורם שער האשה, גורם למעלה גורם למטה, גורם קלה לבעלה, גורם **עניות**, גורם **דבר אחר בבית**, גורם **שיסתלק החשיבות מבניה**, ה' ישמרנו מחוצפה שלהן, וע"כ צריכה האשה להיות צנועה בירכתי הבית, ואם תעשה כן מה כתוב, בניך כשתילי זיתים סביב לשלחניך, מהו כשתילי זיתים, מה זית זה בין בחורף בין בקיץ אינו משליך העלים שלו, ותמיד נמצא בו חשיבות יתר על שאר העצים, כך **בניה יתעלו בחשיבות** על שאר בני העולם, ולא עוד אלא **שבעלה מתברך** בכל, בברכות שלמעלה בברכות שלמטה, **בעושר בבנים ובבני בנים**, זהו שכתוב הנה כי כן יבורך גבר ירא ה', וכתוב יברכך ה' מציון וראה בטוב ירושלים כל ימי חיך, וראה בנים לבניך שלום על ישראל.

מראה עינים קוראים חז"ל כמו גילוי עריות ממש, וממילא ההולכת באופן שמושך עין היא הגורמת לזה ה' יצילנו

מס' יומא דף עד: "אמר ריש לקיש: טוב מראה עינים באשה יותר מגופו של מעשה, שנאמר (קהלת ו) טוב מראה עינים מהלך נפש. ובתוספות ישנים שם "הלכך צריך לזוהר מאד ממנו". וביקרא רבה (כג יב) כמעשה ארץ מצרים הה"ד (איוב כד) ועין נואף שמרה נשף לאמר לא תשורני עין וסתר פנים ישים אמר ריש לקיש שלא תאמר שכל מי שהוא בגופו נקרא נואף, **נואף בעיניו** נקרא נואף שנאמר ועין נואף. [ובזה מובן ביותר מ"ש לעיל שחז"ל קוראים להליכה באופן שמושך עין גילוי עריות].

חז"ל מפורש שצניעות מצילה ממיתה

מס' ברכות סב. ואמר להרגך ותחס עליך (שמואל א כד) ... אמר רבי אלעזר, אמר לו דוד לשאול: **מן התורה - בן הריגה אתה**, שהרי רודף אתה, והתורה אמרה: בא להרגך השכם להרגו. **אלא צניעות שהיתה בך - היא חסה עליך** ... [ע"ש באריכות שצניעות יתירה מצילה ממיתה ממש].

גודל חובת הזהירות בצניעות – ושלא להכשיל

ילקוט שמעוני איוב רמז תתק"ח וכן הוא במדרש תנחומא פרשת וישלח ה ברית כרתי לעיני ומה אתבונן על בתולה, בוא וראה צדקו של איוב ומה אם בתולה וכו' לא היה איוב מסתכל בה, על אחת כמה וכמה על אשת איש שאינו רשאי להסתכל בה, לפיכך אז"ל שאסור לאשה לצאת בתכשיטיה אף בחול לרשות הרבים **לפי שהעם מסתכלין בה**, לפי שלא נתן הקב"ה תכשיטין לאשה אלא שתהא מתקשטת בהן בתוך ביתה שאין נותנין פרצה לפני הכשר וכל שכן לפני הגנב [משל הוא, שכשהבית פרוץ ופתוח, אפילו אנשים כשרים נכנסים לשם ולוקחים משם חפצים וק"ו גנבים, והנמשל, כשאשה מקושטת ברחוב היא גורמת שאפילו אנשים כשרים יסתכלו בה וק"ו סתם אנשים]...

ילקוט שמעוני בראשית מד שאלו תלמידיו את רב יוסף מהו עזאל, א"ל כיון שעמדו דור המבול ... מיד עמדו שני מלאכים שמחזאי ועזאל ואמרו לפניו רבונו של עולם הלא אמרנו לפניך כשבראת את עולמך מה אנוש כי תזכרנו כו' א"ל גלוי וידוע לפני אם אתם שרויין בארץ היה שולט בכם יצר הרע והייתם קשים מבני אדם א"ל תן לנו רשות ונדור עם הבריות ותראה איך אנו מקדשין שמך א"ל רדו ותדורו עמהן מיד קלקלו עם בנות האדם ... ולא יכלו לכבוש את יצרן מיד ראה שמחזאי ... **ועזאל היה על מיני צבעונין ועל מיני תכשיטין של נשים שמפתים את בני אדם להרהור עבירה** מיד שגר מטטרון שליח לשמחזאי וא"ל עתיד הקב"ה להחריב עולמו ולהביא מבול לעולם מיד עמד בבכי והיה מצטער על העולם ועל בניו וכו' שמחזאי חזר בתשובה ותלה עצמו בין שמים לארץ ראשו למטה ורגליו למעלה ועדיין הוא תלוי בתשובה, **עזאל לא חזר בתשובה ועדיין הוא עומד בקלקולו להסית בני אדם לדבר עבירה בגדי צבעונין של נשים** ולכך היו ישראל מקריבין קרבנות ביום הכפורים איל אחד לה' שיכפר על ישראל ואיל אחד לעזאל שיסבול עונותיהם של ישראל והוא עזאל שבתורה.

שומר אמונים מאמר הבטחון פ"ו אם אדם הולך בשוק ורוצה לשמור עיניו, והיצר על פי רוב מפתחו שצריך להסתכל לכאן ולכאן, ולראות זה האיש וזה האיש, כמובא בשם צדיקי קדמאי שאם הולכת איזה אשה בשוק, שאינה הולכת בתהלכות הצניעות, **מלוים אותה כמה אלפים ורבבות חימונים וקליפות, ואלו החימונים המלוים, מתפשטים בכל צד וצדי צדדים, ומתלבשים בבני אדם המסבבים, לראות בה ולהרהר בה ח"ו, אפילו אם אדם עומד ברחוק, מפתין אותו אלו הקליפות המתפשטין שיגביה עיניו ויראה ויהרהר ח"ו, לכן רואה אדם על פי רוב שאם היצר מפתחו להסתכל באיזה מקום, עוברת אז איזה אשה, וזהו ברוב בלי ספק.**

איגרת התשובה לרבינו יונה (אות ע"ח ובדפ"א נ"ח) **"וצריכה האשה שתהא צנועה ונזהרת שלא יסתכלו בני אדם חוץ מבעלה שהמסתכלים בפניה או בידיה יורדין לגיהנם. והיא ענושה בעונש כל אחד ואחד מהם מפני שהחטיאה אותם ולא נהגה צניעות בעצמה ונכשלו בה" ע"כ.**

ארחות צדיקים (ריש שער הגארה): **"האשה המתקשטת לפני האנשים בזה היא מדלקת לבם ומכנסת הרהורים בלבם, ובזה ענושה גדול מאד שהיא נותנת מכשול לפני רבים".**

יהרג ואל יעבור

רבינו יונה לאבות פ"ג מ"יא עיין שם שהסתכלות באשת איש הוא מתולדות גילוי עריות **שיהרג עליהם ואל יעבור** (וראיתו מסנהדרין עה. ע"ש). וז"ל הרמ"א בד"מ (ויד קניז סק"ג) **"...ליהנות מאליל או לאו של גילוי עריות יהרג ואל יעבור דאמרינן סוף בן סורר ומורה [סנהדרין שם] מעשה באחד שנתן עיניו וכו' ואמרו חכמים ימות וכו' ע"ש באורך. וכן הוא בשו"ע שם ברמ"א וז"ל "וכל איסור עבודת כוכבים וגילוי עריות ושפיכות דמים אע"פ שאין בו מיתה, רק לאו בעלמא, צריך ליהרג ולא לעבור" (ר"ן פרק כל שעה ופרק בן סורר ומורה) וע"ש בש"ך ס"ק י.**

ליזהר מאד מהדברים הנאמרים בתוכחה

עי' רש"י פר' בחקתי, ויקרא כו יד-טו ומסיים "הרי שבע עבירות, הראשונה גוררת השניה, וכן עד השביעית ואלו הן **לא למד, ולא עשה, מואס באחרים העושים, שונא את החכמים, מונע את האחרים מעשות, כופר במצות, כופר בעיקר".**

רואים מזה איך שצריך זהירות גדולה מאד - ויש הנכשלים בענייני הצניעות שעוברים על הדברים הנוראים האלו שבתוכחה, **לא לומדים הלכות צניעות, ולא עושים, ומואסים באחרים העושים, ושונאים את החכמים [העוסקים בהפצת ענייני הצניעות], ומונעים את האחרים מעשות, ואומרים שזה לא מצוה.**

גודל חשיבות כל כבודה בת מלך פנימה

מס' יבמות עו: - עז. א"ר יוחנן, דאמר קרא: (שמואל א' י"ז), וכראות שאול את דוד יוצא לקראת הפלשתי אמר אל אבנר שר הצבא בן מי זה הנער - ? כו' א"ל דואג האדומי: עד שאתה משאיל עליו אם הגון הוא למלכות אם לאו, שאל עליו אם ראוי לבא בקהל אם

לאו. מ"ט - ? דקאתי מרות המואביה. א"ל אבנר, תנינא: עמוני - ולא עמונית, מואבי - ולא מואבית. אלא מעתה ... שאני הכא, דמפרש טעמא דקרא: (דברים כ"ג) על אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים, דרכו של איש לקדם, ולא דרכה של אשה לקדם. היה להם לקדם אנשים לקראת אנשים, ונשים לקראת נשים! אישתיק. מיד: ויאמר המלך ... מיד: (שמואל ב' י"ז) ועמשא בן איש ... אמר רבא: מלמד, שחגר חרבו כישמעאל ואמר: כל מי שאינו שומע הלכה זו ידקר בחרב, כך מקובלני מבית דינו של שמואל הרמתי: עמוני - ולא עמונית, מואבי - ולא מואבית. ומי מהימן - ? והאמר רבי אבא אמר רב: כל תלמיד חכם שמורה הלכה ובא, אם קודם מעשה אמרה [שבאת הוראה לידו אמרה ושנאה לתלמידיו בבית המדרש בשם רבו שומעין לו בשעת הוראה ואם לאו אין שומעין לו שמא מחמת מעשה הבא לידו אמרה, רש"י] - שומעין לו, ואם לאו - אין שומעין לו! שאני הכא, דהא שמואל ובית דינו קיים [ומילתא דעבידא לגלויי הוא ולא משקר בה, רש"י]. מכל מקום קשיא! הכא תרגמו: (תהלים מ"ה) כל כבודה בת מלך פנימה. במערבא אמרי, ואיתימא ר' יצחק, אמר קרא: (בראשית י"ח) ויאמרו אליו איה שרה אשתך וגו' [פרש"י הנה באהל. דאין דרך אשה לצאת מביתה]. [עיינן בגמ' שם באריכות והתבונן ותראה דבר נורא, שאפילו הגויות נדרשות להיות בבית "כל כבודה בת מלך פנימה" - "הנה באהל" שאם לא כן היה דוד מלך ישראל נפסל לחיתון - שדואג האדומי רצה לפסול את דוד המלך מפני שיצא מרות המואביה, וטען שכמו שהתורה אסרה מואבי מפני שלא קידמו את ישראל בלחם ובמים, כן צריך לפסול מואביות בגלל שלא קידמו נשים לקראת נשים - ומתרת הגמרא שאין שום טענה לנשים שהיו צריכות לצאת לקדם נשי ישראל בלחם ובמים, משום ש"ככל כבודה בת מלך פנימה" - "הנה באהל"].

מדרש תנחומא פרשת וישלח ה... אמר רבי שמואל בר נחמני ראה מה כתיב באיוב (ל"א) ברית כרתי לעיני ומה אתבונן על בתולה, ראה צדקתו של איוב ומה בתולה וכו' לא נסתכל בה, באשת איש על אחת כמה וכמה, לכך צריכה אשה להיות יושבת בתוך הבית ולא תצא לרחוב **שלא תכשל עצמה ולא תביא מכשול לבני אדם ונמצאו מסתכלין באשת איש** א"ר יהודה בר שלום תדע לך שכך כתיב (בראשית א') ויברך אותם אלהים ויאמר להם פרו ורבו ומלאו את הארץ וכבשה, וכבשה כתיב האיש כובש האשה וכו' שלא תצא ותגרום תקלה לעצמה, שהרי דינה בת יעקב בשביל שהיתה רגילה פדרנית גרמה תקלה לעצמה, מנין ממה שקראו בענין ותצא דינה.

(ו) ותצא דינה בת לאה, זה שאמר הכתוב כל כבודה בת מלך פנימה, א"ר יוסי כשהאשה מצנעת את עצמה בתוך הבית ראוויה להנשא לכהן גדול ותעמיד כהנים גדולים שנאמר כל כבודה וגו', אם תכבד עצמה בתוך הבית, ממשבצות זהב לבושה, תנשא למי שכתוב בהן ושבצת הכתונת שש, א"ר פנחס הכהן בר חמא **בזמן שהיא צנועה בתוך הבית**, כשם שהמזבח מכפר כך היא מכפרת על ביתה, שנאמר אשתך כגפן פוריה בירכתי ביתך, ואין ירכתי אלא מזבח שנאמר ושחט אותו על ירך המזבח, דבר אחר אשתך כגפן פוריה אימתי היא כגפן פוריה בזמן שהיא בירכתי ביתך, ואם עשתה כן בניך כשתילי זתים, **תעמיד בנים נמשחין בשמן המשחה סביב**.

שלחן ערוך (אה"ע סי' ע"ג, וכן הוא בטור שם וברמב"ם אישות פ"ג יא) מקום שדרכן שלא תצא אשה בשוק בכפה שעל ראשה בלבד עד שיהיה עליה רדיד החופה את כל גופה כמו טלית נותן לה בכלל הכסות רדיד הפחות מכל הרדידין, ואם היה עשיר נותן לה לפי עשרו כדי

שתצא בו לבית אביה או לבית האבל או לבית המשתה, לפי שכל אשה יש לה לצאת ולילך לבית אביה לבקרו ולבית האבל ולבית המשתה לגמול חסד לרעותיה ולקרובותיה כדי שיבואו הם לה, שאינה בבית הסוהר עד שלא תצא ולא תבוא. אבל גנאי הוא לאשה שתהיה יוצאה תמיד פעם בחוץ פעם ברחובות, ויש לבעל למנוע אשתו מזה ולא יניחנה לצאת אלא כמו פעם אחת בחודש או פעמים בחודש כפי הצורך, שאין יופי לאשה אלא לישב בזוית ביתה שכך כתוב (תהלים מ"ה) כל כבודה בת מלך פנימה.

גודל התייחסות חז"ל לעניין הצניעות

מס' סוכה נא. משנה. מי שלא ראה שמחת בית השואבה לא ראה שמחה מימיו. במוצאי יום טוב הראשון של חג ירדו לעזרת נשים ומתקנין שם **תיקון גדול** כו' גמרא (עמוד ב) מאי **תיקון גדול** - ? - אמר רבי אלעזר: כאותה ששנינו, חלקה היתה בראשונה והקיפוח גזוזטרא, והתקינו שיהו נשים יושבות מלמעלה ואנשים מלמטה ... היכי עביד הכי - ? והכתיב (דברי הימים א כח) הכל בכתב מיד ה' עלי השכיל [פרש"י כל מלאכת התבנית שהודיעו הקדוש ברוך הוא על ידי גד החוזה ונתן הנביא]! - אמר רב: קרא אשכחו [פרש"י **צריך להבדיל אנשים מנשים, ולעשות גדר בישראל שלא יבאו לידי קלקול**] ודרוש, (זכריה יב) [דף נב.] וספדה הארץ משפחות משפחות לבד, משפחת בית דוד לבד ונשיהם לבד [פרש"י שאפילו בשעת הצער צריך להבדיל אנשים מנשים] אמרו: והלא דברים קל וחומר. ומה לעתיד לבא - שעוסקין בהספד ואין יצר הרע שולט בהם - **אמרה תורה אנשים לבד ונשים לבד**, עכשיו שעוסקין בשמחה ויצר הרע שולט בהם - על אחת כמה וכמה ... כדדרש רבי יהודה: לעתיד לבא מביאו הקדוש ברוך הוא ליצר הרע ושוחטו בפני הצדיקים ובפני הרשעים. צדיקים נדמה להם כהר גבוה, ורשעים נדמה להם כחוט השערה. הללו בוכין, והללו בוכין. צדיקים בוכין [פרש"י שזכרים בצערם שהיה להם, לכבוש הרשע הזה בחייהם] ואומרים: היאך יכולנו לכבוש הר גבוה כזה! ורשעים בוכין ואומרים: היאך לא יכולנו לכבוש את חוט השערה הזה! ואף הקדוש ברוך הוא תמה עמהם, שנאמר (זכריה ח) כה אמר ה' צבאות כי יפלא בעיני שארית העם הזה בימים ההם גם בעיני יפלא. **אמר רבי אסי: יצר הרע, בתחילה דומה לחוט של בוכיא, ולבסוף דומה כעבותות העגלה**, שנאמר (ישעיהו ה) **הוי מושכי העון בחבלי השוא וכעבות העגלה חטאה**.

שהיצר הרע שולט בכל הזמנים, גם בזמן אבלות וגם ביום הכי קדוש מכל השנה **גמ' סוכה** הנ"ל "וספדה הארץ משפחות משפחות לבד משפחת בית דוד לבד ונשיהם לבד. אמרו: והלא דברים קל וחומר. ומה לעתיד לבא - שעוסקין בהספד ואין יצר הרע שולט בהם - אמרה תורה אנשים לבד ונשים לבד".

תוס' מגילה לא. "במנחה [ביום הכיפורים] קורין בעריות - לפי שהנשים מקושטות בשביל כבוד היום לפיכך צריך להזכירם **שלא יכשלו בהן**".

ענין עריות קשה מאד מאד וצריך הרבה זהירות בראיה ובמחשבה, וכדי שכולם יידעו גודל הסכנה והמכשלה מהסתת היצה"ר בזה

מביאה הגמ' סיפורים נוראים מתנאים ואמוראים הקדושים, שלא יחשוב שום בן אדם שעליו היצר הרע לא יוכל, המחטיא את הרבים אין לו חלק לעולם הבא

אור החיים הקדוש ויקרא יח,ב הנה ידוע הוא כי כל מצות אשר צוה ה' לעם קדושו הם מצות שיכול האדם לעמוד בהם, ויטה עצמו אל הרצון לעשותם, זולת מצות פרישת העריות הוא דבר שנפשו של אדם מחמדתן ואונסתו עליהם לעשותם, זולת בהתעצמות הרחקת ב' דברים מהאדם, והם מרחק הרגש ראות העין, ומרחק בחינת החושב, ואם ב' אלו לא יעשה אין אדם שליט ברוח זה לכלותה ממנו, כי כל שלא תהיה לו הרחקת הרגש הראות בדבר, הגם שירחיק בחינת החושב לא ישלוט בעצמו לכלות ממנו הכרח החשק: וצא ולמד (קידושין פא.) ממעשה של רב עמרם רבן של חסידים, שהגם היותו מושלל מבחינת החושב נתנצח מבחינת הראות, גם ממעשה רבי מתיא בן חרש (ילק"ש רמז קסא) שבחר לסמות עיניו למיחוש הכרחה אשר מהם תבא בדבר הרע, הגם שהיה מושלל מבחינת החושב כאשר מעשיו מוכיחות, גם אם יושלל מבחינת הראות אם לא ירחיק בחינת החושב מחשבותיו יחייבו לבקש ולהתלהט אחר המעשה ... נמצאת אומר שבא' מהב' תהיה מושללת מהאדם שליטה בעצמו בדבר זה, ואינו צריך לומר בהצמד ב' דברים ראות וחושב הן האדם חלוש כנגד תאותו, ואינו צריך לומר אם ישלח ידו ואכל מעט מן הרע הזה, הנה הוא מסור ביד תאותו, (מעשה) [מענתה] תחבולות האדם להעריך מלחמה נגד בחינה זו היא בשלילת ממנו ב' דברים, ובזה תהיה נרכבת באדם תכונה לבל יתלהט אחר זה, וישליט הרצון בחפץ הטבעי, והוא טעם אומרם ז"ל (ברכות לד:) במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולין לעמוד, כי הצדיקים גמורים תכונת רצונם נוצחת החפץ מבלי צורך התעצמות, מה שאין כן בעלי תשובה:

ילקוט שמעוני פ"י ויחי, קסא **מעשה בר' מתיא בן חרש שהיה יושב בבית המדרש ועוסק בתורה והיה זיו פניו דומה לחמה וקלסתר פניו דומה למלאכי השרת שמימיו לא נשא עיניו לאשה בעולם** פעם אחד עבר שטן ונתקנא בו אמר אפשר אדם כמו זה לא חטא אמר לפני הקב"ה רבש"ע רבי מתיא בן חרש מה הוא לפניך א"ל **צדיק גמור הוא**, אמר לפניו תן לי רשות ואסיתנו א"ל אין את יכול לו אעפ"כ א"ל לך, נדמה לו כאשה יפה שלא היתה כדמותה מעולם מימות נעמה אחות תובל קין שטעו בה מלאכי השרת שנאמר ויראו בני האלהים את בנות האדם עמד לפניו כיון שראה אותו הפך פניו ונתן לאחריו, שוב בא ועמד לו על צד שמאלו הפך פניו לצד ימין היה מתהפך לו מכל צד. אמר מתירא אני שמא יתגבר עלי יצה"ר ויחטיאני מה עשה אותו צדיק קרא לאותו תלמיד שהיה משרת לפניו א"ל **לך והבא לי אש ומסמר הביא לו מסמרין ונתנום בעיניו כיון שראה השטן כך נזדעזע ונפל לאחוריו**. באותה שעה קרא הקב"ה לרפאל א"ל לך לרפא את ר' מתיא בן חרש. בא ועמד לפניו אמר לו מי אתה אמר לו אני הוא רפאל ששלחני הקב"ה לרפאות את עיניך אמר לו הניחני מה שהיה היה, חזר לפני הקב"ה אמר לפניו רבונו של עולם כך וכך אמר לי מתיא אמר לו לך ואמור לו **אני ערב שלא ישלוט בו יצר הרע. מיד רפא אותו. מכאן אמרו חכמים כל מי שאינו מסתכל בנשים על אחת כמה וכמה באשת חברו אין יצה"ר שולט בו**.

ועיין **מסכת קידושין** דף פא. סיפורים נוראים מהתנאים הקדושים רבי מאיר בעל הנס ורבי עקיבא ורב עמרם חסידא ושם עמוד ב מרבי חייא בר אשי נושם דף לט סוף עמוד ב' ודף מ' עמוד א', ועוד עיין מס' סוכה נא. שהאמורא הקדוש אביי היה מצטער מאד על שהיצה"ר קשה ביותר לגדולי הדור תנאים ואמוראים ולא היה יכול להירגע עד ש"ההוא סבא" שנה לפניו המאמר **כל הגדול מחבירו יצרו גדול הימנו**.

[הרי שהנסיון של עריות הוא נורא מאד ואין חוסן לאף אחד וצריך לזוהר מאד בראיה ובמחשבה - ועל הנשים לילך בצניעות יתירה ולא להיכשל ח"ו בהחטאת הרבים שע"ז כתב הרמב"ם בהלכות תשובה פ"ג ה"ו וז"ל **ואלו הן שאין להן חלק לעולם הבא אלא נכרתים ואובדין ונידונין על גודל רשעם וחטאתם לעולם ולעולמי עולמים ... ומחטיאי הרבים** ובהלכה י כתב: מחטיאי הרבים כיצד אחד שהחטיא בדבר גדול כגון ירבעם וצדוק ובייתוס, **ואחד שהחטיא בדבר קל** אפילו לבטל מצות עשה כו' ובפ"ד (א) ארבעה ועשרים דברים מעכבין את התשובה, ארבעה מהן עון גדול והעושה אחד מהן **אין הקב"ה מספיק בידו לעשות תשובה** לפי גודל חטאו. ואלו הן: (א) **המחטיא את הרבים** ובכלל עון זה המעכב את הרבים מלעשות מצוה, (ב) והמטה את חבירו מדרך טובה לרעה כגון מסית ומדיח, (ג) הרואה בנו יוצא לתרבות רעה ואינו ממחה בידו, הואיל ובנו ברשותו אילו מיחה בו היה פורש ונמצא כמחטיאו, **ובכלל עון זה כל שאפשר בידו למחות באחרים בין יחיד בין רבים ולא מיחה אלא יניחם בכשלונם**].

בספר "דור דעה" ח"ב עמוד רכ"ה מסופר שלי"היהודי הקדוש" רבי יעקב יצחק מפרשיסחא היה פעם נסיון גדול בלכתו בדרך אל רבו הקדוש הרבי ר' אלימלך זצ"ל וכשבא לפני הרבי ר' אלימלך קם מפניו ואמר - : ברוך הבא יוסף הצדיק, ושם בעמ' רכו כתב - : הרה"ק "החוזזה" זצ"ל לא היה בוש מלספר שגם לצדיק כיו"ב עודנו צריך ללחום מלחמת היצר לטהר מחשבותיו ולבטל את הרהורין בישיין דקרדפין אבתריה, כעין זה שמצינו אצל חז"ל הקדושים והטהורים אנשי האמת והצדק, שהיו מספרים עובדות כיו"ב עליהם להורות הלכה לתלמידים איך להתאמץ ולבקש תחבולות לעשות מלחמה עם היצר, ולא יבושו לגלות עבודתם להכריע את יצר מחשבות לבם לפני רבים, אולי יוכל להיות להם לעזר ולהועיל.

שׂאין תירוץ שאני הולכת "כמו כולם"

רמב"ן שמות כ, ב ונאמרו כל הדברות כלן בלשון יחיד, ה' אלהיך אשר הוצאתיך, ולא כאשר התחיל להם אתם ראיתם וגו', אם שמע תשמעו (לעיל יט ד ה), להזהיר כי כל יחיד מהם יענש על המצות, כי עם כל אחד ידבר, ולכל אחד יצוה שלא יחשבו כי אחר הרוב ילך והיחיד ינצל עמהם. ויבאר להם משה זאת הכוונה בסוף התורה בפרשת אתם נצבים (דברים כט יז) :

צמח צדק אה"ע קלט ... **לא מהני מנהג** ומנהג כזה הוא אותיות גהנם כמ"ש כהאי גונא בשל"ה, ותדע דא"כ מדוע צוה הנביא ישעיה סי' ג' יען כי גבהו בנות ציון ותלכנה כו' **הרי נהגו כן**, וכך י"ל כאן.

גודל מעלת העוסקים בצניעות

מס' ברכות כ. אמר ליה רב פפא לאבבי: מאי שנא [למה] ראשונים דאתרחיש להו ניסא [שהתרחש להם ניסים], ומאי שנא אנן דלא מתרחיש לן ניסא - ? אי משום תנווי [אם משום שהם היו לומדים תורה יותר] - בשני דרב יהודה כולי תנווי בניזיקין הוה, ואנן קא מתנינן שיתא סדרי! ... ואילו רב יהודה, כי הוה שליף חז מסאניה - אתי מטרא [כששלק נעל אחד להצטער על עצירת גשמים, בא מטר], ואנן קא מצערינן נפשין ומצוח קא צוחינן - ולית דמשגח בן! [ואנחנו מצערים נפשנו וצועקים ואין מי שמשים לב אלינו] - אמר ליה: קמאי הוה קא מסרי נפשיהו אקדושת השם, אנן לא מסרינן נפשין אקדושת השם [הדורות הקודמים מסרו נפשם על קדושת השם, אנחנו לא מוסרים נפשנו על קדושת השם]. כי הא דרב אדא בר אהבה הזייה [ראה] לההיא כותית דהוה לבישא [שהיתה לבושה] כרבלתא [שם לבוש חשוב, רש"י, ובספר הערוך פירש "בגד אדום כגון כרבלתא דתרנגולא שאין דרך בנות ישראל להתכסות בו שהוא פריצות ומביא לדבר עבירה"] בשוקא, סבר דבת ישראל היא, קם קרעיה מינה [קרע את ה"כרבלתא"] אגלאי מילתא [נתגלה הדבר] דכותית היא, שיימוה [העריכו שווי ההפסד] בארבע מאה זוזי. אמר לה: מה שמך - ? אמרה ליה: מתון. אמר לה: מתון מתון [לשון מאתן, רש"י] ארבע מאה זוזי שויה [ארבע מאות - שתי פעמים שתי מאות, כלומר: השם גרם לי, לשון אחר: מתון מתון לשון המתנה; אם המתנתי הייתי משתכר ארבע מאות זוז, רש"י].

[הרי שבשכר התעסקות בצניעות מתקבלים התפילות]

מס' תענית כא: - אבא אומנא [מקזי דם, רש"י] הוה אתי ליה שלמא ממתיבתא דרקיעא כל יומא [בא לו שלום מן השמים כל יום], ולאביי כל מעלי יומא דשבתא [ולאביי, כל ערב שבת], לרבא כל מעלי יומא דכיפורי [לרבא, כל ערב יום כיפורים]. הוה קא חלשא דעתיה דאביי משום דאבא אומנא [היה מזה לאביי חלישות הדעת כלפי אומנא] אמרו ליה: לא מצית למיעבד כעובדיה [אמרו לו (מן השמים), אין באפשרותך לעשות את המעשים טובים של אבא אומנא]. ומאי הוה עובדיה דאבא אומנא [מה היו המעשים טובים של אבא אומנא] - ? דכי הוה עביד מילתא [כשהיה מקזי דם לבני אדם, רש"י] הוה מחית גברי לחוד ונשי לחוד [היה לו חדר מיוחד לקבלת קהל לגברים ולנשים לצניעות], ואית ליה לבושא [היה לו מלבוש מיוחד להקזות דם] דאית ביה קרנא [שהיה תקוע בו הקרן שהוא מקזי בו, ולנשים הוי מלביש לה, רש"י] דהוות בזיעא כי כוסילתא [היה סדוק כמו איזמל] כי הוות אתיא ליה איתתא הוה מלביש לה, כי היכי דלא ניסתכל בה

[הרי שבשכר התעסקות בצניעות בא לו מן השמים שלום בכל יום]

שם כב. - רבי ברוקא חוואה [שהיה מבי חוואי, רש"י] הוה שכיח בשוקא [היה מצוי בשוק] דבי לפט [מקום, רש"י], הוה שכיח אליהו גביה [אלהיו הנביא היה רגיל להיגלות אליו], אמר ליה [רב ברוקא לאלהיו: מי איכא בהאי שוקא כו', רש"י]: איכא בהאי שוקא בר עלמא דאתי - ? [יש בשוק הזה בן עולם הבא - ?] - אמר ליה: לא. אדחכי והכי חזא להווא גברא ... אמר ליה [אלהיו לרב ברוקא, רש"י]: האי בר עלמא דאתי הוא [זה בן עולם הבא]! ... אמר ליה: מאי עובדך [מה מעשיך] - ? אמר ליה: זנדוקנא אנא [שומר בית האסורין, רש"י], ואסרנא גברי לחוד ונשי לחוד [אני אוסר בבית האסורין אנשים לבד ונשים לבד], ורמינא פוריאי בין הני להני [מטיל אני מטתי בין אנשים לנשים, רש"י] כי היכי דלא ליתו [כדי שלא יבואו] לידי איסורא.

[הרי שבשכר התעסקות בצניעות שכרו שהוא "בן העולם הבא"]

גודל שכר המתנהגת בצניעות

מס' מגילה י: **ומס' סוטה** י: ויראה יהודה וכו' כי כסתה פניה (בראשית לח) א"ר אלעזר: שכסתה פניה בבית חמיה, דא"ר שמואל בר נחמני א"ר יונתן: כל כלה שהיא צנועה בבית חמיה - **זוכה ויוצאין ממנה מלכים ונביאים**. [עיי"ש באריכות שתמר זכתה שיצאו ממנה **מלכים ונביאים בשכר צניעות יתירה שהיתה בה** שכסתה פניה בבית חמיה].

זהר פרי נשא הנ"ל "וע"כ צריכה האשה להיות צנועה בירכתי הבית, ואם תעשה כן מה כתוב, בניך כשתילי זיתים סביב לשלחניך, מהו כשתילי זיתים, מה זית זה בין בחורף בין בקיץ אינו משליך העלים שלו, ותמיד נמצא בו חשיבות יתר על שאר העצים, כך **בניה יתעלו בחשיבות** על שאר בני העולם, ולא עוד אלא **שבעלה מתברך** בכל, בברכות שלמעלה בברכות שלמטה, **בעושר בבנים ובבני בנים**, זהו שכתוב הנה כי כן יבורך גבר ירא ה', וכתוב יברך ה' מציון וראה בטוב ירושלים כל ימי חיך, וראה בנים לבניך שלום על ישראל". ועיין תנחומא וישלח ה' באריכות גדול.

מס' שבת קיג: רות ... דאילו נעמי קאמרה לה "ורחצת וסכת ושמת שמלתיך עליך וירדת הגרן", ואילו בדידה כתיב: "ותרד הגרן" והדר "ותעש ככל אשר צותה חמותה" [פרש"י ותרד הגורן והדר ותעש - שם סכה ולבשה שמלות נאות, **שלא יפגשו בה כשהיא מקושטת** ויאמרו זונה היא]. ויאמר בעז לנערו הנצב על הקוצרים למי הנערה הזאת, וכי דרכו של בעז לשאול בנערה - ? במתניתא תנא: **דבר צניעות ראה בה**, עומדות - מעומד, נופלות - מיושב [פרש"י ואינה שחה ליטלן - **משום צניעות**] וכו' רמז רמז לה **עתידה מלכות בית דוד לצאת ממך** [שבשכר צניעותה נשאה בועז לאשה וזכתה שמלכות בית דוד יצאו ממנה].

מס' יומא מז: תנו רבנן: שבעה בנים היו לה לקמחית וכולן שמשו בכהונה גדולה. אמרו לה חכמים: **מה עשית שזכית לכך** - ? - אמרה להם: **מימי לא ראו קורות ביתי קלעי שערי**.

מדרש (בראשית רבה ס, טו, פה, ז) **שתים הם שנתכסו בצעיף ושתיים ילדו תאומים**, רבקה ותמר, רבקה, ותקח **הצעיף** ותתכס (בראשית כד, סה), תמר ותכס **בצעיף** ותתעלף (בראשית לח, יד). [הגהות מיימוניות רמב"ם אישות כד יב "תרגום ירושלמי של צעיף רדיד". ועי' רמב"ם אישות י"ג י"א "רדיד החופה את כל גופה כמו טלית", בימינו קורין לזה "שכמיה", ובאידיש "שאל"ן].

ירושלמי יומא פ"א ה"א כל דור שאינו נבנה בימיו מעלין עליו כאילו הוא החריבו - וחז"ל אומרים ביומא ט. הנ"ל שחוסר צניעות גרם לחורבן המקדש - הרי צריכים זאת לתקן, וכל אשה הנוהגת בחוסר צניעות גורמת להמשך החורבן **וכל אשה הנוהגת בצניעות כראוי וכיאות מקרבת את הגאולה - ובזכות נשים צדקניות נגאלו אבותינו ממצרים** (סוטה יא:). **ובזכותן עתידין להיגאל כדאינתא בילקוט** (רות תרה) "אין הדורות נגאלין אלא **בשכר נשים צדקניות שיש בדור**".

מכתב הגאון הגדול רבי מאיר בראנדסדורפר שליט"א

בס"ד עיה"ק ירושלים תר"ב יום ג' שנכפל בו כי טוב לס' ויתילדו על משפחתם לבית אבותם מ' למ"ט מונים תשנ"ט לפ"ק.

שוכט"ס למע"כ יד"נ שלשלת היוחסין בנש"ק הרה"ג החסי' המפ" מר"ה ... שליט"א

אחדשה"ט, הנני בזה על דבר מה שנשים אפילו מחוגי ובתי החרדים ביותר, באו לשנות בלבבית ובקשירת המטפחת שמעל הראש ממה שהיו נוהגות הנשים החרדיות מקדמת דנא שהקפידו מאד שתהיה המטפחת קשורה על הראש באופן צנוע ולא באופן שמושך את העין, ועתה חידשו בלבושי וקשורי המטפחת בשינויים שונים המושכים את העין, ולובשות כיוסיים ומטפחות בצורה אחרת, שהכיוסיים והקישורים הן באופן משונה או מוגבה או מן הצד או בכל ענין אחר באופן שהוא מושך את העין.

וכן גם על מה שיש נשים שבאו לשנות ממה שמקדמת דנא היו הולכות הנשים באופן שהמטפחת בעורף הצוואר ושתי קצוות המטפחת מכאן ומכאן היו מכסות כראוי את הצוואר לצד העורף מאחורי הראש ועתה שינו באופן שלצד העורף אין הכיוסי מכסה כראוי את הצוואר מאחורי הראש, וכן שכשמשמיות את שתי הקצוות לצד אחד, הצד השני בעורף הצוואר נשאר מגולה, ומעתה נפשו בשאלתו אם יש בזה משום איסור פריצות וגרימת הסתכלות, או לכל הפחות הוא בגדר העדר הצניעות או לא.

והשבסיים והשהרונים, ופירש"י שם העכסים המנעלים אשר ברגליהם אשר בהם תעכסנה, וכמו שמביא רש"י בפסוק טז מחז"ל על מה שכתוב שם וברגליהם תעכסנה שהיו מכניסות יצה"ר כעכס זה של נחש באופן הליכתו, עכס הוא ארס של נחש, ע"ש. והאבן עזרא ואברבנאל והרד"ק פירשו אהא וברגליהם תעכסנה שהיו משמיעות קול במנעליהן, יע"ש (והוא מהפסיקתא רבתי כח, ה, ומירושלמי שבת פ"ו ה"ד, יע"ש בקרבן העדה). והשבסיים והשהרונים פירש"י שם שהם מיני שבכה (דהיינו מיני כסויי הראש) לתכשיטי הראש יע"ש. הרי שהשווה הכתוב השבסיים והשהרונים דהיינו כסויי הראש המושכין את העין להעכסים שעל כל זה הרעיש הנביא ויעויין עוד בשבת (שם) במה דמסיק הש"ס (שם) מאי פורענותיהם, כדדריש רבה בר עולא וכו' יע"ש.

ומה נענה אנן אבתרייהו כהיום לצערנו הרב ובעוה"ר שעצם הלבוש אינו בתכלית הצניעות, וכן צריך להיזהר מאד מאד בכל מיני נזמים שעושים היום שמושכים את העין ה"י, וגם בענין שימת כל מיני ריח, אפילו אם נודף משהו צריך להיזהר מאד באופן חמור, שחז"ל למדו זאת מהכתוב לא תנאף לא

והנלע"ד שחוצן מענין גילוי עורף הצוואר באשה, מצד דין גילוי מקומות שצריכים להיות מכוסים באשה, הא גופא, עצם לבישת וקשירת המטפחת בצורה שמושכת את העין להסתכל בה, הא גופא פריצות נוראה היא, כדמוכח להדיא מדברי הש"ס ביומא (ט' ע"ב) ובשבת (ס"ב ע"ב), דאיתא שם ביומא "מקדש ראשון מפני מה חרב מפני ג' דברים שהיו בו, ע"ז גילוי עריות ושפיכות דמים" ומפרש בגמרא "גילוי עריות דכתיב וַיֹּאמֶר ה' יַעַן כִּי גָבַהוּ בְּנוֹת צִיּוֹן וְגו' שהיו מהלכות ארוכה בצד קצרה". ופירש רש"י (בישעיה ג' פסוק ט"ז) שהיתה ארוכה מהלכת בין שתי קצרות כדי שתהא נראית צפה למעלה מהם. דהיינו שהיו הולכות באופן שמושך את העין. וְתִלְכְּנָה נְטוּיֹת גְרוֹן מִפְרֵשׁ בְּגָמְרָא שהיו מהלכות בקומה זקופה. מבואר בזה דאפילו כשהולכות בעצם הלבוש בתכלית הצניעות אך אופן ההליכה הוא באופן שמושך את העין, כבר אומרים על זה חז"ל דברים חמורים מאד.

ויעויין עוד בישעיה הנביא (שם פסוק יח) בדברי הנביא ביום ההוא יסיר ה' את תפארת העכסים והשבסיים והשהרונים, הרי שהנביא מונה כאן בפסוק זה שלשה דברים, העכסים

לכסות, ומאז ומתמיד הקפידו נשים הצנועות שיהיה עורף הצוואר מכוסה על ידי שהיו הולכות בצווארון (הנקרא קאלנער) גבוה וכיסוי הראש וקישור קצוות המטפחת היו מכסות את הצוואר מאחור כידוע.

ומצאתי להדיא בדברי הצמח צדק על הש"ס ברכות (פ"ג) שהוקשה לו איך מותר לילך מגולה בכל דבר שאסור להסתכל בו, והרי זה פריצות, ונותנת מכשול לפני אנשים אחרים, שהמסתכלין עוברים באיסור חמור, ועוברת על לאו דלפני עור לא תתן מכשול? ומת'ך שכל ההיתר בדברים שהולכות מגולה הוא משום שזה דבר הקשה לכסותו, דפניה שאני שאי אפשר לילך בענין אחר וערביות שיוצאות רעולות לכסות הפנים ולגלות העינים זהו דבר הקשה. – **אבל כל דבר שאין קשה לכסותו אין שום היתר לגלות,** – כי למה לה לגלות, אין זה רק פריצות. – שהרי יתנו מכשול, שבהכרח יראו אותן אנשים אחרים ועוברים על לאו דלפני עור לא תתן מכשול. – ומסיים שם שאפילו אם כולם נהגו כך אין שייך בזה מנהג כלל וכו' ותדע, מדוע צווח הנביא ישעי' סי' ג' יען כי גבהו בנות ציון ותלכנה כו' הרי נהגו כן, אלא וודאי מנהג זה הוא אותיות גהנם כמ"ש השל"ה. הרי דברי הצמח צדק ברור מללו דההגדרה בזה כי רק דבר הקשה לכסותו הוא דמותר לגלות אבל כל שאר מקומות שבגוף שאפשר לכסותם אסור לגלותם. ומפורש בדבריו בדבר כזה לא שייך מנהג. וכמו שנתבאר לעיל.

שוב מצאתי הדבר מפורש חומר האיסור של צוואר מגולה בנשים בדברי קדשו של היערות דבש (ח"א דרוש י"ב) המלהיבים את נפש השומעם שכתב בזה **דברים פחדים ונוראים אשר תסמרנה שערות ראשן וז"ל** קדשו, הנני מתרה בכם הסירו הדבר הרע הזה כי אשה אשר צווארה ערום לבסוף לטבח תובל על ידי מלאך המות במיתה קשה וחמורה ולא תנקה מדינה של גיהנם ועונשה קשה מאד כי היא חוטאת ומחטיאה אחרים לא כן דרך בנות ישראל הכשרות לבל יראה

תהנה האף (במדבר רבה, י. ב. רמב"ם איסור'ב ל"א ב, פהמ"ש סנהדרין פ"ז מ"ה. רשב"ץ ל"ת י'. טוש"ע אה"ע ל"א א. חרדים עשה, ולא תעשה מה"ת התלויים בחוטם), וכן כל מיני איפור שמושכין העין ה' יצילנו. וגם יש שמשמיעות קול בהילוכן במנעליהן רח"ל, ועוד הרבה עניני צניעות מכף רגל עד ראש שצריכים תיקון בעוה"ר, אלא שאינני נחית כעת לזה. וכל אחת ואחת צריכה לפשפש בכל מעשיה ולתקן כל עניני הצניעות על צד היותר טוב.

והמעייין בש"ס בכתובות דף ע"ב ובדברי הפוסקים באה"ע קט"ו יראה להדיא דלא מצינו שום דבר ממוצע שיצא מכלל צניעות ולכלל פריצות לא הגיע אלא אדרבה משמעות הדברים מוכחין להדיא דמיד בסטייתו וביציאתה מגדרי הצניעות היא כבר עוברת ונכללת בגדרי הפריצות.

ונחזור לעניננו שעצם לבישת וקשירת המטפחת בצורה שמושכת את העין, הא גופא בגדר פריצות נוראה היא, אף אם עורף הצוואר מכוסה, כמו שנתבאר למעלה בס"ד.

אמנם אף אם לבישת וקשירת המטפחת על הראש היא באופן ובצורה שלא מושכת עין, אבל אם עורף הצוואר נשאר מגולה הרי האמת יורה דרכו כי יש בזה איסור, - כי גם עורף הצוואר מכלל המקומות המכוסים נחשב. כי הכלל בזה דמה שאינו מן ההכרח שיהיה מגולה בכלל מקומות המכוסים הוא.

דהנה, הרי לא כתוב בתורה בפירוש שום הגדרה בנידון זה לחלק בין הנושאים באיזהו מקומן של הגוף שמחויבות לכסותם מעיקרא דינא, ובאיזהו מקומן של הגוף אין החיוב לכסותם - ומה הם המקומות שיש חיוב לכסותם והמקומות שאין חיוב לכסותם, אלא שהאשה צריכה לכסות כל גופה שכל מה שהולכת מגולה גורמת שיסתכלו בה, וחז"ל כתבו דברים חמורים על המסתכל אפ"י באצבע קטנה כאילו מסתכל וכו' בברכות כד. יער"ש. אלא שמקומות שקשה לכסותם אינה חייבת לכסות, ודבר שאינו קשה חייבת

התבוננות בהשתלשלות הדורות יראה להדיא בעין שכלו שכן היה מנהג הנשים החרדיות בכל דור ודור להזהר מאד בכיסוי הצוואר מאחור כידוע מנהג הנשים מקדמת דנא שלא לצאת רק באופן שהצוואר היה מכוסה בכל מדינה כמנהגה, ואפילו לאחר שדור החדש התחילו לאט לאט שלא לילך ממש כמו כל מנהגי ולבושי הצניעות שהיו נוהגות מקדמת דנא עד סמוך לזמנינו זה, הרי הרואה יתבונן ויראה שלא שינו ח"ו בדבר שהוא מעיקר הדין, אלא נזהרו מאד בהבגדים שלהם שיהיה עשוי ותפור באופן שיכסו את כל גופן היטב ועם קאלנער בלע"ז מסביב לצווארן ועי"ז היה צווארן מסביב מכוסה היטב וגם נזהרו בלבישת וקשירת המטפחת והכיסוי שיהיה באופן שיכסה את צווארן מאחור עד סמוך לזמנינו שהצליח מעשה שטן לפרוץ גדרן של צניעות ולילך בפריצות באופן שאינה מכסה את עורף הצוואר, וגם יש מתפרצות רח"ל שהולכות במטפחות ובכיסויים שעשויין באופן שמושך את העין ה' יצילנו, שכבר נתבאר למעלה דבהא גופא דהיינו בקשירת המטפחת בצורה שמושכת עין יש בזה פריצות נוראה אפילו אם היה באופן שלא היה צווארן מאחור מגולה.

והחוב מוטל על כל מי שיש בידו למחות ולחזק גדרי ובדקי הצניעות בקרב עם בני ישראל הק' להחזיר העטרה ליושנה, כי כל זה הוא מעיקר הדין כמו שנתבאר. ובזכות נשים צדקניות נגאלו אבותינו ממצרים, וכמו כן גם עתה בוודאי נזכה עי"ז לגאולתן וישועתן של ישראל בב"א. זהו מה שנלע"ד בנידון זה.

מנאי ידיו דר"ש בלונ"ח

מאיר בראנדסדורפר

[עין שם בישיעה פרק ג' פסוק י"ב ותראה דברים מחרידים מאד שהנביא ישעיה' מקונן: - "עמי... וְנָשִׁים מְשַׁלּוּ בוֹ", פרש"י "כמו שאמר למטה יְעַן כִּי גָבְהוּ בְּנוֹת צִיּוֹן והטו לבם לרעה". "עמי מאשריך מתעים וְדַרְךְ אַרְחֵ תִיךְ בִּלְעָו" - פרש"י "מדריכך שיש להם לאשרך בדרך טוב הם מתעים אותך. בלעו קלקלו". ובאבן עזרא: "הראויים שישירוך הִמָּה יִתְעִיךְ". וברד"ק: "מאשריך כמו משריך, כלומר אותם שהיו ראויים לישר אותך בדרך הטובה הם הטעו אותך". ובמצודות שם: "מאשריך - המנהיגים המדריכים אותך המה מתעים אותך מדרך הישר: בלעו - משחיתים דרך הישר שהלכת בו מאז למען לא תשוב אליו וכפל הדבר" ע"ש.]

בשרן לחוץ עכ"ל לעניננו, וער"ש (ח"ב דרוש ט) וז"ל אמנם בעוה"ר נפרץ הענין וכו' אף גם בשוק נראה צווארם וכדומה בגילוי בשר וכו' ומגרות לפרחי ובחורי ישראל לעבירה והרהור עבירה וכו' או לנו על שברנו וכו' הלא המות הוא יצר הרע שהוא המות המוחלט עלה בנו וכו' ולכן נא ונא וכו' עשו גדרים, קדושים תהיו וכו'. לכן התקדשו והטהרו ושמרו נפשכם עכ"ל לעניננו. וכן ראיתי מפורש יוצא מדברי היעב"ץ בסידורו סוף שער השלכת שכתב בזה הלשון **וההולכת בצוואר מגולה יתגלה קלונה לכל**, עכ"ל. ועי' רמב"ן בראשית לח, פסוק טו.

וכן מפורש בספר מחניך קדוש מהגה"צ רבי יעקב דיאווסקי זצלה"ה שהוא חיבור כולל לקוטי הלכות מהלכות צניעות שהזהיר מאד שיהיה הצוואר מכוסה היטב מסביב יער"ש (אות ד' ואות ו"ט). ויעו"ע בפסק דין מבית דינו של הגאון רבינו יוסף חיים זוננפלד זצ"ל שיצא ונתפרסם בשנת תרפ"ח לפ"ק פה קרתא דשופריא בחתימת הביד"צ דאז שכתבו בתוך דבריהם ומצד הראש יכסה את כל בית הצוואר כמנהג הצניעות עכ"ל לעניננו. עוד ראיתי מכתב מכת"י קדשו של מרן הגה"ק מהר"א ראטה זצלה"ה שכתב בלשון אשכנז וז"ל דאס טיכל ברוך זיין ... אַיִן גרויס טיכל עס זאל פארדעקן דעם האלז עכ"ל [תרגום: המטפחת צריכה להיות מטפחת גדולה שתכסה את הצוואר].

הרי מכל זה מבואר דכיסוי עורף הצוואר בנשים מעיקרא דינא הוא ובכלל מקומות המכוסים שבגוף יחשב, ובאמת שבמעט